

Pensionering Geert Lekkerkerker

‘Ik ben niet 100 procent jurist’

- 6** Modernisering regels
personenvennootschappen
- 10** Poortwachter met klappertjespistool
vaak doelwit fraudeur
- 26** ‘Help, we zijn gehackt!’

Wij zoeken:

Twée, bij voorkeur ervaren, kandidaat-notarissen,

die op korte termijn inzetbaar zijn in onze familie-, erfrecht- en estate planningssectie. Gaat jouw voorkeur echter uit naar het vastgoed of het ondernemingsrecht, dan ben je ook van harte welkom.

Jouw profiel

Jij hebt de eigenschappen van een kolibrie: je hebt een helicopterview, bent snel en efficiënt en bent specialist op jouw gebied (of je wilt je specialiseren). Je bent in staat de juridische inhoud met commerciële slagkracht te combineren. Als juridisch adviseur van onze relaties zorg jij dat zij bij ons het beste af zijn.

Wat bieden wij jou?

Naast goede arbeidsvoorwaarden bieden wij jou een inspirerende werkomgeving waarin je voortdurend wordt uitgedaagd je verder te ontwikkelen. Als je bij ons werkt, begeleiden en faciliteren wij jou bij jouw verdere intellectuele en commerciële ontwikkeling. In toppers investeren wij graag.

Interesse?

E-mail je sollicitatiebrief, voorzien van een recent curriculum vitae, naar Kooijman Autar, t.a.v. Helma Koelman van Doornik (e-mail: hkoelmanvandoornik@kooijmanautar.nl). Mocht je nog vragen hebben, aarzel dan niet en neem contact op met Helma Koelman van Doornik, via telefoonnummer (010) 285 88 28 of surf naar www.kooijmanautar.nl.

Over ons

Kooijman Autar is een gerenommeerd notariskantoor in Rotterdam met 4 notarissen, 4 kandidaat-notarissen, 3 paralegals en 22 overige medewerkers. Wij hebben ons toegelegd op de inhoudelijke adviespraktijk voor een cliëntgroep die met name bestaat uit (bovenkant) MKB, (onderkant) grootbedrijf en vermogende particulieren. Onze cliënten verwachten dat wij pro actief meedenken, adviseren, besparingsmogelijkheden zien en oplossingen aandragen.

Over de kolibrie in ons logo valt veel te vertellen. Zo heeft iedere soort kolibrie een speciaal aangepaste snavel voor de vorm van de bloemen waaruit hij de nectar drinkt. Hij is dus specialist binnen zijn gebied. Door zijn snelheid kan hij per seconde 385 keer zijn eigen lichaamslengte afleggen (een straaljager kan maar 150 keer zijn eigen lengte afleggen in een seconde). Met zijn 80 vleugelslagen per seconde is de kolibrie de enige vogel die achteruit kan vliegen. Ook kan hij recht omhoog en omlaag vliegen. Daarmee is de kolibrie de helikopter onder de vogels.

**KOOIJMAN
AUTAR**

NOTARISSEN | ADVISEURS | MEDIATORS | JURISTEN

Straatweg 7 | 3051 BA Rotterdam
T (010) 285 88 88 E info@kooijmanautar.nl
www.kooijmanautar.nl

Een assessment maakt onderdeel uit van de sollicitatieprocedure.
Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet op prijs gesteld!

editie 5, juni 2016

- 4 Nieuws
- 9 Kanocolumn
- 12 Peiling: Notaris kan rol gezinsadvocaat bij scheiden zonder rechter prima vervullen
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 16 Verkoop Circuit Zandvoort
- 19 Iconen: Willem Coops
- 25 Geert Lekkerkerker: man met vooruitziende en open blik
- 26 'Help, we zijn gehackt!'
- 28 En verder: Berit Mulder
- 30 Specialisten
- 32 Column Jef Oomen
- 33 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalia

'Thuis zijn is leuk, maar "thuiszitten" is er dus niet bij'

Op de cover

Geert Lekkerkerker gaat met pensioen en vertelt op p. 20 over wat was en zal komen

6 Hoog tijd voor modernisering

Op 15 juni presenteert de Werkgroep Personenvennootschappen een rapport en een wetsvoorstel voor een nieuwe regeling voor de personenvennootschappen. Professor Martin van Olffen, voorzitter van de werkgroep, legt uit waarom nieuwe wetgeving hard nodig is.

10 Poortwachter met klappertjespistool is vaak doelwit van fraudeur

Sinds je zonder screening vooraf een flex-bv kunt oprichten, hoeven faillissementsfraudeurs minder vaak bv's op te kopen. De Belastingdienst ziet en onderzoekt duizenden akten met aanwijzingen voor mogelijke fraude. Daarom vindt het Openbaar Ministerie dat het fraudebewustzijn van de notaris moet groeien en KNB-voorzitter Jef Oomen dat een notaris een 'niet-pluisgevoel' moet hebben.

20 'Ik ben niet 100 procent jurist'

Dertig jaar lang was hij een van de gezichten van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie: Geert Lekkerkerker. Hij werd geroemd om zijn brede blik, eerlijkheid en creativiteit. Sinds januari is hij met pensioen. Een vraaggesprek over wat was en zal komen.

Samenwerking tussen Rabobank en crowdfundingplatforms

ONDERNEMEN

De Rabobank en crowdfundingplatforms Collin Crowdfund en Oneplanetcrowd gaan samenwerken. Hierdoor wil de bank ondernemers met een financieringsbehoefte naast bancair krediet ook wijzen op de mogelijkheden van crowdfunding. Oneplanetcrowd stond in april nog in *Notariaat Magazine*. In 2015 maakten 730 ondernemingen in Nederland succesvol gebruik van crowdfunding. In dat jaar werd meer dan 128 miljoen euro via crowdfunding gefinancierd in Nederland; dat betrof meer dan 3.500

projecten. De samenwerking tussen de bank en Collin Crowdfund en Oneplanetcrowd heeft nog alleen betrekking op leningen. Van de zijde van de bank is alleen sprake van een doorverwijzing; de bank geeft geen advies over crowdfunding. ●

App met honderden juridische brieven

DIGITALISERING

Justitia Omnibus heeft een gratis app ontwikkeld waarin honderden juridische brieven en andere juridische documenten staan. De app 'Overeenkomsten' is gebaseerd op de gelijknamige website. Naast de brieven zijn er honderden voorbeeldcontracten. Die bieden steun en hulp bij veelvoorkomende juridische zaken. Zowel voor ondernemers als particulieren. Een veelbekeken brief door ondernemers is die waarmee de werkgever een werknemer kan schorsen. Particulieren gebruiken vaak de brief om een samenlevingsrelatie te beëindigen of bijzonder verlof aan te vragen. De app is alleen voor Apple-toestellen gemaakt. ●

Juridisch Loket krijgt weer meer vragen

STAKEHOLDERS

Het Juridisch Loket ziet het aantal juridische vragen weer stijgen. Sinds januari beantwoordt de organisatie 3 procent meer vragen dan voorheen. Sinds 2014 kon de stichting steeds minder klanten helpen door het teruglopende budget. Na verruiming van de subsidie en het aannemen van mensen heeft het Juridisch Loket weer de capaciteit om meer mensen te helpen met hun juridische vraag. ●

“Bedrijven die hun werknemers verplichten elke 90 dagen hun wachtwoorden te wijzigen, creëren daarmee schijnveiligheid”

Tim Rains, directeur Security bij Microsoft, in *De Telegraaf* van 12 mei 2016 over computerbeveiliging. ●

Aantal juridische vacatures stijgt flink

ARBEIDSMARKT

Het aantal juridische vacatures is in het eerste kwartaal met meer dan 34 procent gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Ook specifiek in de advocatuur en het notariaat is er een flinke stijging te zien: 40 procent. Dit blijkt uit een analyse van detacheringsbureau Yacht. Het bedrijfsleven is op zoek naar juristen ondernemingsrecht, contractrecht, arbeidsrecht en inkoop- en aanbestedingsrecht. Meer dan 10 procent van de vacatures bestaat uit de vraag naar *legal counsels* en bedrijfsjuristen. Ondanks het groeiende aanbod van studenten hbo-recht vraagt de juridische arbeidsmarkt voornamelijk om universitair geschoolde juristen (80 procent). ●

Dirkzwager krijgt erkenning voor mvo-beleid

ONDERNEMEN

Dirkzwager advocaten & notarissen heeft een prijs gekregen voor hun beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo). Het kantoor krijgt een zogenoemde zilveren erkenning van EcoVadis, een onafhankelijk bureau dat organisaties beoordeelt op hun beleid. Er is gekeken naar het beleid, de gerapporteerde initiatieven en prestaties op dit vlak. In de toetsing droegen onder meer de maatregelen van Dirkzwager rond milieu en arbeidsomstandigheden bij aan een positieve beoordeling. Het gaat hierbij om initiatieven zoals het gebruik van groene energie en focus op duurzame inkoop, maar ook de aandacht voor talentontwikkeling, diversiteit en het aanbieden van arbeidsplaatsen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. ●

'Afluisterbeveiliging'

De Brauw Blackstone Westbroek maakt werk van hun digitale veiligheid. De informatie uit e-mails en van USB-sticks werd al versleuteld. Nu is ook de glasvezelverbinding beveiligd. Informatie die via dat kanaal wordt verzonden, is niet langer leesbaar voor kwaadwillenden. Richard Strooper, security officer bij De Brauw, ziet encryptie als noodzaak. 'Veilig netwerkverkeer is voor ons een absolute eis.'

Wat is encryptie?

'Heel simpel gezegd het versleutelen van informatie. Twee partijen spreken af hoe zij iets maskeren. De gegevens moeten van A naar B komen zonder dat iemand die af kan luisteren. Afluisterbeveiliging dus. Wij maken nu gebruik van zogenoemde Dense Wavelength Division Multiplexing-technologie, oftewel DWDM. Dit betekent dat afgetapte data onbruikbaar wordt gemaakt, zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de performance van het netwerk. De Brauw is een van de eerste in Nederland.'

Waarom moet je informatie die via de glasvezelverbinding gaat, versleutelen?

'Veilig netwerkverkeer is zeer belangrijk, zowel vanwege de standaarden die onze cliënten en wij hanteren, als door wet- en regelgeving vanuit de overheid. Het is relatief eenvoudig een fysieke lijn af te tappen, dus het is voor ons noodzaak het dataverkeer dat over die lijn gaat te versleutelen.'

Hoe belangrijk is het voor een bedrijf om hier iets mee te doen?

'Je wilt niet dat informatie van ons of van onze cliënten in verkeerde handen valt. Op het moment dat je gegevensverlies lijdt, betekent dat ook dat je reputatieschade lijdt. Gelukkig is dit nooit gebeurd.'

Hoe goed hadden jullie het hiervoor beveiligd?

'Wij hadden al veel geregeld. Zo worden e-mails voor derden en bestanden die op een USB-stick staan, versleuteld. Glasvezelverbindingen zijn relatief gemakkelijk af te luisteren. Om dit te voorkomen, krijgen hackers nu alleen maar vreemde tekens door. Daar kunnen zij niks mee.'

Heeft elk kantoor een ICT-professional nodig?

'Security is niet één persoon. Medewerkers moeten zelf bewust zijn. Je kunt mooie apparatuur hebben, maar iedereen gebruikt e-mail. Het is daarom belangrijk dat iedereen weet wat je wel kan doen en wat je beter kunt laten. Zowel op werk als erbuiten!'

D66 wil automatisch gezag bij erkenning kind

FAMILIERECHT

Ongetrouwde vaders moeten automatisch gezag over hun kind krijgen bij erkenning. Om dat te regelen, komt D66 met een initiatiefwetsvoorstel.

Getrouwde ouders krijgen allebei automatisch gezag over hun kind; bij ongehuwde ouders alleen de moeder. De vader moet na het erkennen ook nog ouderlijk gezag aanvragen bij de rechtbank. Hiermee geeft hij aan mee te willen beslissen over de opvoeding en verzorging van zijn kind. Volgens D66 weten te weinig ouders dit, wat zorgt voor juridische problemen. 'Denk bijvoorbeeld aan situaties

waarin de moeder overlijdt en er een medische beslissing voor het kind moet worden genomen. Dan moet je als vader eerst naar de rechtbank voor een tijdelijke regeling', aldus Vera Bergkamp.

GEBOREN BUITEN HUWELIJK

Bergkamp vindt dat dit niet meer van deze tijd is. 'De meest eerstgeboren kinderen worden sinds 2012 niet meer in een huwelijk geboren. Het is dus zaak om dat te veranderen.' KNB-woordvoerder Nora van Oostrom snapt dat D66 dit aankaart. 'Het is opmerkelijk dat heel veel nog op het huwelijk is geënt. Je moet je afvragen of het niet logischer is dat de wet daar al iets voor regelt in plaats van dat je dat zelf moet doen.' ●

Ondertussen op Twitter

#Socialmedia

Veel mensen op Twitter vinden het een goed plan van D66 en vragen zich af waarom het niet eerder is gebeurd. 'Eindelijk gerechtigheid', roepen vaders. Toch leven er ook vragen en twijfels: 'Hoe zit het met lesbische stellen?' 'Wat als de vader en moeder geen goede band

hebben?' En 'Waarom is dit nodig? Aanvragen gezag duurt vijf minuten en is gratis.' Ook worden er grapjes gemaakt. Zo zegt iemand: 'Nu moeten mannen alleen nog leren luiers verschonen.'

Mireille Quatfass @mireilleq (adviseur echtscheiding)

'Gezag vader al bij erkennen kind' nos.nl/2105415 via @NOS. Vaak heeft de vader onbedoeld geen gezag, is dit de oplossing?

Robin Rispens @NotarisRobin (notaris)

'Bij erkenning kind automatisch gezag' nos.nl/2105415 @NOS Nu vaak voor zekerheid vader als voogd aanwijzen in het testament moeder

Fijn-Zijn @havdl1980 (Fitness- en healthcoach)

Bij een kleine rondvraag blijken maar weinig ongetrouwde vriendinnen dit goed geregeld te hebben.

Ruben Bakker @RSBakker (CDA)

Zoveelste aanval van #D66 op het #huwelijk bevestigt wat #Lucebert al dichtte: 'Alles van waarde is weerloos' nos.nl/artikel/210541...

Kees van der Staaij @keesvdstaaij (fractievoorzitter SGP Tweede Kamer)

Wat een plannetje! Wat een plannetjesdrift weer bij D66. Nog even, en ze komen erachter dat je ook gewoon kunt trouwen.

verloskundigen_D/W @verloskundigen_ (verloskundigen Duiven)

Bij het erkennen van het kind in de zwangerschap meteen het gezag geregeld, dat zou handig zijn!

Nieuwe regeling
personenvennootschappen

Hoog tijd voor modernisering

Op 15 juni presenteert de Werkgroep Personenvennootschappen een rapport en een wetsvoorstel voor een nieuwe regeling voor de personenvennootschappen. Professor Martin van Olffen, voorzitter van de werkgroep, legt uit waarom nieuwe wetgeving hard nodig is.

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

De huidige wettelijke regeling voor de personenvennootschap is sterk verouderd en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd, stelt Van Olffen, notaris bij De Brauw Blackstone Westbroek en hoogleraar Ondernemingsrecht aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. De huidige wet stamt uit 1838 en is nauwelijks herzien. De regeling is verspreid uitgewerkt in diverse wetten en aangevuld met rechtspraak en juridische literatuur. 'Er zijn zoveel lacunes', zegt Van Olffen. 'De afgelopen tien of twintig jaar zie je in de praktijk, maar ook in de rechtspraak, veel zaken waar vragen op komen die niet duidelijk te beantwoorden zijn. Daarvoor moet je naar de rechter. Soms zijn dat procedures tot aan de Hoge Raad toe. Dat kost veel tijd en geld.' Als voorbeeld noemt hij een recent arrest van de Hoge Raad over de aansprakelijkheid van een vennoot die toetreedt tot een bestaande vennootschap onder firma (vof). 'Die procedure duurde vele jaren en geeft nog geen duidelijkheid voor de positie van de persoon die toetreedt tot een maatschap. Er was wel rechtspraak van lagere rechters, maar die ging verschillende kanten op.'

INITIATIEVEN

Eerder zijn er twee initiatieven ondernomen om de wettelijke regeling van de personenvennootschap te vernieuwen. De eerste poging was in de jaren vijftig van de vorige eeuw, met het voorontwerp-Van der Grinten voor titel 7.13 van het (nieuw) Burgerlijk Wetboek (BW). De tweede poging vond deze eeuw plaats. Dat wetsvoorstel werd in december 2009 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer, maar sneuvelde in de Eerste Kamer. In december 2011 trok de minister van Veiligheid en Justitie het wetsvoorstel in. 'In dat wetsvoorstel waren veel onderwerpen opgenomen volgens het poldermodel, met veel compromissen', aldus Van Olffen. Het bedrijfsleven, onder andere VNO-NCW, gaf te kennen geen behoefte te hebben aan deze wet. Voor de minister was dit aanleiding de stekker er uit te trekken. 'Dat was sneu', zegt Van Olffen. 'Ik heb daarna personen bij elkaar gebracht die in die periode actief betrokken waren bij de discussie over het wetsvoorstel. Ja, natuurlijk ook VNO-NCW. Met zo'n breed samengestelde groep moet je toch kunnen voorkomen dat er weer links en rechts van alles moet veranderen en dat er iets komt wat niemand wil.'

ÉÉN REGELING

De werkgroep wil één wettelijke regeling. Nu is de wettelijke regeling voor de personenvennootschap neergelegd in verschillende wetten. Zo vindt de maatschap haar basis in Boek 7A BW en vinden de vof en de commanditaire vennootschap (cv) een uitwerking in het Wetboek van Koophandel. Op de personenvennootschap is het algemene vermogensrecht bij wijze van aanvullend recht van toepassing. Van Olffen stelt: 'Een zo verspreide regeling draagt niet bij aan de kenbaarheid en het gebruik van de personenvennootschap.'

Een ander uitgangspunt is het elimineren van niet-effectieve regels en het verminderen van administratieve lasten. Ook een gebalanceerde bescherming van crediteuren is een uitgangspunt. Van Olffen: 'Dat betekent onder andere meer duidelijkheid over de aansprakelijkheid van vennoten tijdens het bestaan van de vennootschap en bij toe- en uitreden. Is het redelijk als vennoten bij toetreding onbeperkt aansprakelijk zijn voor alles wat in het verleden gebeurd is?'

Ook het beperken van rechtsonzekerheid en het faciliteren van de behoefte van de nationale en internationale praktijk zijn uitgangspunten, evenals het handhaven van de mogelijkheid van fiscale transparantie. 'Straks kan de personenvennootschap rechtspersoon worden, maar de vennoten blijven naast de vennootschap aansprakelijk en blijven als hoofdregel persoonlijk belast voor de winst. Nieuw zijn ook de mogelijkheden van beperkte aansprakelijkheid voor beroeps-

‘Wat is voor ondernemend Nederland het best?’

beoefenaren en fusies of splitsingen van personenvennootschappen.’
In het voorwoord van het rapport wordt opgemerkt dat over diverse onderwerpen pittige discussies gevoerd zijn. ‘Binnen en buiten de werkgroep bestaan verschillende visies op onderwerpen als rechtspersoonlijkheid, aansprakelijkheid en de beperking daarvan, nut en noodzaak van wettelijke regelingen voor reorganisaties, en handhaving van de indeling in vennootschappen zoals we die nu kennen’, zegt Van Olffen. Hij merkt op dat een ideale regeling die recht doet aan de wensen van iedereen simpelweg niet beschikbaar is. ‘De werkgroep heeft op verschillende onderwerpen een keuze moeten maken, waarbij andere alternatieven ook denkbaar waren geweest.’

RECHTSPERSOON

Hoe zit het met nut en noodzaak van de notariële tussenkomst bij de totstandkoming van een rechtspersoon? Dat is volgens Van Olffen een voorbeeld van een onderwerp waarover verschillend wordt gedacht. Voor de totstandkoming van een rechtspersoon is de tussenkomst van de notaris noodzakelijk, behalve bij het Europees economisch samenwerkingsverband en de informele vereniging. Voor een personenvennootschap hoeven ondernemers niet naar de notaris. Maar in het voorstel van de werkgroep staat de mogelijkheid dat de openbare maatschap, vof of cv een rechtspersoon wordt. ‘Volgens de een moet je in dat geval naar de notaris, want anders kan

er geen rechtspersoon tot stand komen. Volgens de ander compliceer je het gebruik van die rechtspersoon met de verplichting om naar de notaris te gaan’, zegt Van Olffen. ‘Die argumenten zet je tegenover elkaar. Wat is voor ondernemend Nederland het best? Dat was een discussie.’ Hij geeft aan dat de notaris als deskundige bij uitstek zijn adviserende rol bij de personenvennootschap tot uitdrukking kan brengen. ‘Een al dan niet verplichte tussenkomst van een notaris voor het ontstaan van een rechtspersoon is daarbij niet relevant.’ De mogelijkheid dat de vof een rechtspersoon wordt, biedt veel voordelen, merkt hij op. ‘Het lost een probleem op dat nu vaak voorkomt.’ Als voorbeeld noemt hij drie mensen die samen een vof beginnen. In de vof worden zaken in eigendom verkregen. Eenvoudige zaken, zoals meubilair en machines. Maar ook ingewikkelde zaken, zoals een kantoorpand. Een van de vennoten vertrekt. Een paar jaar later wordt het kantoorpand verkocht en moet het geleverd worden. De vertrokken vennoot is inmiddels overleden. Zijn echtgenote en kinderen zijn de erfgenamen. Zij moeten meetekenen als het pand verkocht wordt. ‘Iedere keer als een vennoot uit- of toetreedt, moeten er allerlei handelingen plaatsvinden ten aanzien van het eigendom van zaken. Dat wordt in de praktijk nogal eens vergeten. Dat leidt tot complicaties. Dit probleem los je op als je die personenvennootschap rechtspersoon kunt laten zijn.’

COMMENTAAR

Tijdens het congres ‘Naar een nieuwe regeling voor de personenvennootschappen’ presenteert de werkgroep het voorstel voor een nieuwe regeling. ‘Daar spreken vooral deskundigen die niet betrokken waren bij dit voorstel’, zegt Van Olffen. ‘Zij kunnen kritische noten naar voren brengen.’ Het voorstel is inmiddels besproken met de Commissie Vennootschapsrecht, een adviescommissie van de minister van Veiligheid en Justitie. Het commentaar van deze commissie is verwerkt in het voorstel. Van Olffen verwacht ook nog commentaar van andere commissies. Waar nodig kunnen deze commentaren, evenals reacties tijdens het congres, verwerkt worden in het voorstel. Van Olffen roept daarom nadrukkelijk ook het notariaat op naar het congres te komen en te participeren in de discussie. Inschrijven kan nog steeds. Het is de bedoeling dat de werkgroep het voorstel later dit jaar aanbiedt aan de minister van Veiligheid en Justitie. ‘Dan ligt er een plan van een breed samengestelde werkgroep, dat geconsulteerd is in de maatschappij. We zullen de minister vragen daar een wet van te maken’, zegt Van Olffen. ‘Dat gaat natuurlijk niet van de ene dag op de andere, maar ik verwacht dat de wet over een jaar of twee in werking treedt.’ ■

.....
Inschrijven voor het congres?
Zie www.ru.nl/cpo/symposia
.....

Accountancy is ons vak het Notariaat ons specialisme

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur richt zich als accountants- en belastingadvieskantoor specifiek op de juridische vrije beroepsbeoefenaar in het Notariaat en de Advocatuur.

Wij zijn als geen ander op de hoogte van zowel landelijke als regionale ontwikkelingen in de branche. Wij stellen periodiek, zowel per kwartaal als per jaar, een uitgebreide bedrijfsvergelijking op.

Wij kunnen veel meer voor u betekenen dan alleen de reguliere accountancy-diensten als financiële administratie, jaarrekening, fiscale aangiften en salarisadministratie. Door onze specifieke kennis van de juridische sector zijn wij een volwaardig partner voor onze klanten en kunnen wij altijd scherp adviseren. Doe de Quicksan op onze website.

Uw persoonlijke Adviseur

Oude Utrechtseweg 28, 3743 KN Baarn
Email: info@bna-lodder.com

Postbus 1008, 3740 BA Baarn
<http://www.denotarisprijktijk.nl>

Telefoon: 035 693 6444
Twitter: @BNAaccountants

OPLEIDING NALATENSCHAPSMEDIATION

Misschien heeft u het ook al gemerkt in uw praktijk: het aantal conflicten bij afwikkeling van nalatenschappen neemt toe. Deze toename – door lossere familieverbanden, samengestelde gezinnen, grotere vermogens en complexere testaments – zorgt ervoor dat er behoefte is aan een deskundige die de afwikkeling in goede banen kan leiden. Iemand die niet alleen kennis heeft van het erfrecht maar ook opgeleid is om families te begeleiden bij het oplossen van hun conflicten. De nalatenschapsmediator kan hierbij een centrale positie innemen.

Wilt u meegroeien met deze ontwikkelingen en zich verder specialiseren? Schrijf u dan nu in!

Docenten:

mr. Annette M. van Riemsdijk
drs. George Smits
Else Marie van den Eerenbeemt
mr. Jacques de Waart
dr. mr. Fred Schonewille.

Locatie:

Kasteel de Vanenburg in Putten

Voor wie?

Notarissen, advocaten en andere professionals met een mediationopleiding en kennis van het erfrecht.

Data:

19 en 20 september 2016
8 en 9 november 2016
17 en 18 januari 2017

Opleidingspunten PE

MfN 45, KNB 45, VMN 39.
Voor andere beroepsgroepen zie onze website.

Voor meer informatie en/of de brochure:

Iris Ydema
020 - 205 02 51
opleidingen@resultadr.com
www.resultadr.com/NI

Neem het Leger des Heils op in uw testament

Steun het werk van het Leger des Heils. Vraag een gratis informatiepakket aan via onze site of bel (036) 539 81 62 voor een vrijblijvend gesprek.

www.legerdesheils.nl/nalaten

doen wat we geloven

Mondige cliënten

In mijn vorige column heb ik gesproken over de notaris als ondernemer. Hier heb ik veel (positieve) reacties op gekregen, waarvoor mijn dank! Ik moet zeggen dat ik er wel van schrok dat veel kandidaten (en notarissen) het combineren van het ondernemerschap en het zijn van een beëdigd ambtenaar moeilijk vinden en niet precies weten hoe hiermee om te gaan. Een aantal kandidaten geeft gelukkig aan nu meer aan hun notaris te durven vragen om zo meer betrokken te raken bij de onderneming, al is het maar tot lering ende vermaak. De cliënten zijn mondiger geworden, dus waarom de toekomstige notarissen niet!

BRAAF

Onlangs sprak ik een oud-notaris van de 'oude stempel' tijdens een netwerkbijeenkomst. Altijd leuk om te horen hoe eerdere notarisgeneraties hun anekdotes beginnen met: 'In mijn tijd...' Of: 'Toen ik nog notaris was...' Volgens hem waren de mensen vroeger braaf, gehoorzaam en namen alles van de notaris aan. De notaris kwam binnen, er werd aandachtig naar hem geluisterd, zijn cliënten knikten braaf ja en de akte werd ondertekend. De cliënten zijn tegenwoordig mondiger, beter geïnformeerd, durven meer te vragen en geven sneller hun mening. Dat de cliënten in 'zijn tijd' altijd maar braaf ja knikten, daar ben ik helaas niet helemaal van overtuigd...

BEDREIGINGEN

Een ander merkwaardig punt dat ik met jullie wil delen, is dat ik heb gehoord dat notarissen ongebruikelijke transacties uit angst op serieuze bedreigingen door hun cliënten tegenwoordig niet willen en eigenlijk niet *durven* melden. Naast de angst die heerst voor de media en om door het publiek te worden veroordeeld,

Wat doe je als een (vaste) cliënt je vraagt iets te doen wat eigenlijk (net) niet door de beugel kan?

moeten wij dus nu ook vrezen voor een deel van onze cliënten... En men denkt dat wij een saai beroep hebben! Los van de dreigementen, wat doe je als een (vaste) cliënt je vraagt iets te doen wat eigenlijk (net) niet door de beugel kan? Of je een constructie voorstelt die juridisch mogelijk is, maar waarbij je twijfelt of je het wel wil en kunt doen? Voordat je het weet, gaat je cliënt naar de concurrent of nog erger, je naam duikt op in de Panama Papers! Ik hoop en ga ervan uit dat alle ongebruikelijke transacties gemeld worden, wetende dat wij ons soms in een spagaat bevinden door enerzijds het niet willen verliezen van een cliënt waar je veel tijd en energie in hebt gestoken om de relatie intact te houden en anderzijds het voldoen aan je morele plicht.

KANDIDAAT

Ook sprak ik een collega-kandidaat over een cliënt die zijn nalatenschap wilde regelen, maar weigerde dit te doen door

middel van het opstellen van een testament. Hij had namelijk gelezen en gehoord dat dit goedkoper kan. Zijn voorstel was het volledig herroepen van zijn testament en de rest... ja, dat regelt hij wel even met zijn 'executeur'. Uiteraard gaf mijn collega hem een ander en beter advies. Hij kwam er namelijk achter wie de bron van dit 'wijselijk advies' is: een bekend forum op internet waar voornamelijk boze consumenten hun beklag doen...

In bovenstaand scenario was geen sprake van enig dreigement of ongebruikelijke transactie, maar nog wel van een probleem waar kandidaten mee zitten. Men neemt vaak niets van je aan, omdat het woordje 'kandidaat' voor je naam staat! Nadat de 'echte' notaris hem telefonisch te woord had gestaan en hem exact hetzelfde had geadviseerd als mijn collega-kandidaat, ging hij uiteindelijk akkoord met zijn voorstel. Ik vraag mij af of de toegevoegd notarissen hier ook last van hebben... ■

Kesho Ghisai,
kandidaat-notaris
bij notariaat de Gier

Poortwachter met klappertjespistool is vaak doelwit van fraudeur

Sinds je zonder screening vooraf een flex-bv kunt oprichten, hoeven faillissementsfraudeurs minder vaak bv's op te kopen. De Belastingdienst ziet en onderzoekt duizenden akten met aanwijzingen voor mogelijke fraude. Daarom vindt het OM dat het fraudebewustzijn van de notaris moet groeien en KNB-voorzitter Jef Oomen dat een notaris een 'niet-pluisgevoel' moet hebben.

TEKST Lex van Almelo | BEELD Roel Ottow

Eind januari organiseerde de Nederlandse Vereniging van Banken een congres over faillissementsfraude. Professor Tineke Hilverda, expert op dit gebied, schreef eerder dat 'talloze notarissen' betrokken zijn bij faillissementsfraude. Zij voegde eraan toe dat je je kunt afvragen of je dat onder bepaalde omstandigheden niet kunt zien als medeplegen of medeplichtigheid. Jef Oomen, voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), las dit met gefronste wenkbrauwen en vroeg of Hilverda dat 'talloze' kon staven. De expert wees op de anonieme dossiers van de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie (OM) die zij had ingezien. Oomen ging daarop om de tafel zitten met officier van justitie Max Haan en landelijk fraude-expert Joost Marée van de Belastingdienst.

VEELPLEGERS

Voor *Notariaat Magazine* deden wij het gesprek dunnetjes over, met Haan, Marée én Mari van Noort, tactisch adviseur fraudepreventie bij de Belastingdienst. Dan blijkt dat de cijfers er niet om liegen. De Belastingdienst volgt zo'n veertig veelplegers van fraude op de voet met big data-analyses. Die veelplegers schakelen herhaaldelijk notarissen in als zij rechtspersonen willen kopen, verkopen of oprichten. Van een bonafide ondernemer met veel schulden kopen zij de vennootschap op voor een laag bedrag, om die vervolgens te gebruiken als 'plof-bv'. Sinds de invoering van de flex-bv en de afschaffing van de preventieve

'De notaris moet zich afvragen wat de economische betekenis van de transactie is'

screening ziet de Belastingdienst dat fraudeurs meer bv's oprichten.

De fiscus stuit jaarlijks op duizenden akten met één of meer fraude-indicatoren, waarbij dus een verhoogd risico op fraude bestaat. Joost Marée: 'Maar dat betekent nog niet dat er sprake is van fraude of misbruik van een rechtspersoon. Het gaat daarbij om een klein percentage notarissen die relatief veel akten passeren. Het zijn niet altijd eenpitters, maar meestal wel kleinere kantoren.'

Max Haan: 'Het overgrote deel van het notariaat doet het gewoon goed.'

Het kleine groepje notarissen laat zich al dan niet argeloos gebruiken door fraudeurs die bv's en stichtingen inzetten om de Belastingdienst en crediteuren te benadelen. En als de ene notaris (voortaan) zijn diensten weigert en een van de fraudeurs een nieuwe notaris ontdekt die de akten wél passeert, gaan de veelplegers daarheen.

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT), dat faillissementsfraude tot handhavingsthema heeft verheven, laat desgevraagd weten dat 'het honderden signalen per jaar' krijgt, waaronder ook 'enkele signalen van de Belastingdienst'.

Het BFT wil daarmee vooral een beeld krijgen van gedragspatronen en grijpt alleen in ernstige gevallen naar het laatste redmiddel:

een tuchtklacht tegen een notaris. Dat aantal steeg overigens van zeven in 2014 tot zeventien in 2015. Er liggen momenteel acht dossiers bij het BFT.

GLAZEN BOL

Het gaat bij de risicoaantallen niet om bewezen fraude, onderstreept KNB-voorzitter Jef Oomen. 'Je hebt verwijtbare notarissen die bewust meewerken en verwijtbare notarissen die onbewust of naïef meewerken. De notaris moet een niet-pluisgevoel hebben.' Het OM en de Belastingdienst willen de gevoeligheid van de notaris voor niet-pluis-signalen vergroten door beter inzicht te geven in hoe fraudeurs te werk gaan. Max Haan: 'Wij willen het fraudebewustzijn van de notaris bevorderen, zodat hij zijn wettelijke poortwachtersfunctie beter uitoefent bij het oprichten van rechtspersonen en overdragen van aandelen. Het fraudebewustzijn moet groeien, want hoe beter notarissen snappen hoe fraude werkt, des te alerter kunnen zij zijn op signalen die zij kunnen waarnemen. Ik zeg er wel bij dat het achteraf gemakkelijker oordelen is dan op het moment zelf. De notaris heeft geen glazen bol waarin hij kan zien of er na de transactie gefraudeerd zal worden.'

FRAUDERISICO

Om fraude met rechtspersonen zo vroeg mogelijk te ontdekken en het aantal aandelen-transacties van fraudevehikels terug te dringen, moet een notaris weten bij welke indicatoren er een verhoogde kans op fraude bestaat en hoe de fraude in z'n werk gaat, zegt Mari van Noort. Het komt bijvoorbeeld nogal eens voor dat een pand of een bv voor een symbolisch bedrag wordt verkocht, waarbij de lasten even hoog of hoger zijn dan de baten. Vaak betaalt de bonafide ondernemer in zwaar weer onder de tafel ook nog een bedrag om van zijn schulden-bv af te komen. Max Haan:

'In veel van dit soort gevallen is geen goede relatie te leggen tussen de verkoopprijs en de waarde van de onderneming volgens de balans die gedeponerd is bij het handelsregister. Dit zou de notaris moeten nopen tot nader onderzoek naar de economische betekenis van de deal.'

Ook het ontbreken van recente jaarstukken zet de deur open naar fraude. Mari van Noort: 'Bij de aandelenoverdracht in 2015 staat in de akte bijvoorbeeld dat de laatste jaarstukken in 2011 zijn gedeponerd. Dat is opmerkelijk bij een actieve vennootschap. De fraudeur deponereert na de transactie valse cijfers bij de Kamer van Koophandel, zodat de crediteuren een rooskleurig beeld krijgen. Vervolgens bestelt hij allerlei duur gereedschap, hoogwerkers en machines. De leveranciers kijken in het handelsregister naar de jaarcijfers en denken dat de nieuwe klant kredietwaardig is. Maar het bedrijf betaalt vervolgens nooit voor de geleverde waar en gaat failliet.'

Max Haan: 'De betrokken notaris kan deze gang van zaken niet voorzien en niet voorkomen. Maar hij kan wel signaleren dat sprake is van een frauderisico. Hij zou dus héél goed moeten

doorvragen waarom recente jaarstukken ontbreken. Als een plausibele verklaring uitblijft, zal hij misschien zijn dienst moeten weigeren.'

TOTAALBEELD

De notaris zou een totaalbeeld van de onderneming moeten hebben, voordat hij of zij de akte passeert. Maar dat schiet er nog weleens bij in als de klerk of een kandidaat de akte opstelt aan de hand van een checklist. Dan zal het formeel allemaal wel kloppen, maar blijft onduidelijk wat er materieel gebeurt. Zo is het formeel juist als een medewerker van het notariskantoor optreedt namens de verkoper als die daarvoor een volmacht heeft gegeven. Maar als het dan ook nog gaat om risicovolle transacties moet je je als notaris afvragen hoe je daarmee omgaat, vindt Joost Marée. Zeker als het gaat om een doorlopende volmacht en veel vennootschappen en als de persoon achter die vennootschappen buiten beeld blijft. 'Je moet als notaris weten wie de uiteindelijke belanghebbende is en je altijd afvragen of een bepaalde structuur wel logisch is. Zo moet er voor een structuur met tientallen

rechtspersonen in het mkb wel een heel goede verklaring zijn.'

In de akte staat nogal eens dat de verkoper verklaart dat hij heeft voldaan aan de fiscale verplichtingen, terwijl dit niet het geval is. Als notaris kun je die verklaring echter moeilijk checken, omdat de Belastingdienst er niets over mag zeggen. Joost Marée: 'De notaris heeft soms te weinig informatie om een goed oordeel te kunnen vellen. Maar hij moet zich wel afvragen wat de economische betekenis is van de transactie die hij voor zich heeft.' Als een transactie ongebruikelijk is, moet de notaris die melden bij FIU-Nederland. De indicatoren voor wat ongebruikelijk is, zijn te vinden bij FIU-Nederland en het BFT.

KLAPPERTJESPISTOOL

De notaris zou beter toegerust moeten worden om zijn poortwachtersfunctie waar te maken, vindt Jef Oomen. 'Wij kunnen in het handelsregister niet zoeken op personen, omdat dat wettelijk niet is toegestaan. De Dienst Justis kan dat wel, maar daar kunnen wij geen verzoek uitzetten. Wij zijn poortwachter met een klappertjespistool.' ■

In het rapport 'Een verkenning naar een kindvriendelijke advocatuur' pleit de Kinderombudsman voor een zogenoemde 'gezinsadvocaat', één advocaat voor het hele gezin. Volgens hem is de advocaat een belangrijke schakel in het schei-

dingsproces. In onderling overleg overeenstemming bereiken, moet de norm zijn, niet het procederen. Dit klinkt ook als een taak voor de notaris. Wat vinden betrokkenen?

Arthur de Kok, notaris Borne

'In de praktijk vervult de echtscheidingsnotaris deze taak al!'

'Bij een scheiding waarbij kinderen in het spel zijn, vereist de wet dat de rechter het ouderschapsplan goedkeurt. Deze quasi-notariële rol van de rechter is wezensvreemd aan de originele taak van de rechter om uitspraak te doen in een geschil. In het overgrote deel van de scheidingen is er echter geen geschil. Niet over de vraag of partijen uit elkaar willen en ook niet over de omgang met de gezamenlijke kinderen. De vraag is waarom die ouders dan eigenlijk naar de rechter zouden moeten. Ook voor kinderen kan een "gang" naar de rechter met toga's, metaaldetectoren en een eventueel gesprek van 8 tot 20 minuten ingrijpend zijn. Het helpen van partijen om juridisch deugdelijke overeenkomsten te maken, is typisch een

taak voor een gezamenlijke advocaat of notaris. In beginsel hoef je je als ouder ook niet te "verantwoorden" bij de rechter voor het feit dat je gaat scheiden. Dat je gaat scheiden, maakt je nog geen slechte ouder. Voor de VVD staat deugdelijke juridische bijstand bij een scheiding tegen zo laag mogelijke kosten voorop. Met aanvullende scholing zou ook een gespecialiseerde notaris of een gezinsadvocaat kunnen toetsen of er een deugdelijk gezamenlijk ouderschapsplan ligt. Ouders kunnen dan kiezen of zij dat plan via een gezamenlijke notaris, via een gezinsadvocaat of, bij conflict *the old fashioned way*, via de rechter vastleggen. Zo'n keuzestelsel is kindvriendelijker, eenvoudiger, goedkoper en minder betuttelend.'

Peiling

De notaris kan rol van gezinsadvocaat bij scheiden zonder rechter prima vervullen

rapport nodig acht en houdt zich in de praktijk dagelijks bezig met echtscheidingen. Daarbij staan kinderen centraal en worden deze ook – leeftijdsafhankelijk – betrokken in het echtscheidingsproces. Nu al lukt het voor meer dan de helft van de scheidende stellen om afspraken buiten de rechter om te maken. En steeds vaker gebeurt dat via een echtscheidingsnotaris. Simpelweg omdat het "gewone" mensen zijn, juridisch goed onderlegd, graag iets betekenen voor echtparen in moeilijke omstandigheden en de belangen van alle betrokken partijen, dus zeker de kinderen, in de gaten houden. Het is dus niet de vraag óf dit een taak voor de notaris kan zijn, in de praktijk vervult de echtscheidingsnotaris deze taak al!

Jeroen van Wijngaarden, woordvoerder justitie VVD-fractie

'Dat je gaat scheiden, maakt je nog geen slechte ouder'

Bregje Dijksterhuis, wetenschapper en alimentatie-expert

‘Mensen hebben rond de scheiding vooral behoefte aan goede voorlichting over alimentatie, verzorging van kinderen, enzovoort’

‘De kinderombudsman pleit voor een centrale rol voor het kind bij het afwickelen van een scheiding, voor meer eenvoud en voor minder conflicten. Dit zou bereikt kunnen worden door het inzetten van één deskundige die opkomt voor alle belangen van de gezinsleden. De notaris zou wat mij betreft zo’n deskundige kunnen zijn vanwege zijn onafhankelijke en onpartijdige positie. Maar ook als inhoudelijk deskundige. Bij het opstellen van testamenten voor ouders worden de ouders ook door de notaris aangezet na te denken over de behoeften van het kind na het overlijden van de ouders. Bij een scheiding kan de notaris diezelfde denkoefening doen met

Roland Knegtmans, echtscheidingsmediator/-advocaat en KIES-coach (Kinderen In Echtscheiding Situatie)

‘Scheidingen waarbij kinderen zijn betrokken, zijn een maatschappelijk probleem. Uit sociaal-wetenschappelijk onderzoek komt telkens naar voren dat “scheidingskinderen” een verhoogd risico op problemen hebben rond gedrag, psyche, schoolprestaties, relaties, armoede en criminaliteit. 20 procent van de scheidingen verloopt problematisch en circa 16.000 kinderen hebben daar last van. Jaarlijks komen daar circa 3.500 kinderen bij. Ouders zijn tijdens een scheiding niet altijd in staat om samen invulling te geven aan het belang van hun kind. Een tweede probleem is dat veel mensen spijt hebben na een scheiding. Uit Brits onderzoek blijkt dat het gaat om 54 procent. Mensen blijken nauwelijks te beseffen wat de financiële en emotionele gevolgen van

de ouders. Mensen die voor hun individuele belang gaan en het onderste uit de kan willen hebben, zijn waarschijnlijk beter af bij ieder een eigen advocaat. Samen met Jeroen van Wijngaarden (VVD-Kamerlid) hebben wij gekeken naar oplossingen voor vechtscheidingen en het beter behartigen van het belang van het kind bij echtscheidingen. Wij zien daarvoor verschillende mogelijkheden die deels aansluiten bij de huidige wetgeving.’

‘Bij een scheiding kan de notaris diezelfde denkoefening doen met de ouders’

‘Schoenmaker blijf bij je leest, dat is het eerste wat bij mij opkomt. Dit gezegde bezig ik ook in mijn advocatenkantoor, dat bestaat uit louter gespecialiseerde advocaten/mediators. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste notarissen die zich richten op familierecht over een hele hoop bagage en kennis beschikken om een echtscheiding te kunnen regelen. Maar een scheidingsproces begeleiden, vraagt vaak specialisaties op meerdere vlakken. Waar wij ons in onderscheiden, en dan spreek ik voor mezelf, is de manier waarop wij met de echtelieden én met de kinderen aan de slag gaan. Communicatie is daarbij van essentieel belang. Immers, partners scheiden en ouders blijven!

de scheiding zijn. Mensen hebben rond de scheiding vooral behoefte aan goede voorlichting over hun rechten ten aanzien van alimentatie, verzorging van kinderen, enzovoort. Bovendien schiet het juridisch systeem tekort; zo ontbreekt nu een gebruiksvriendelijk alimentatiesysteem. Dus als de notaris deze rol gaat vervullen, moet in ieder geval zorg gedragen worden voor volledige voorlichting over de rechten van beide partijen. Het gevaar bestaat anders dat door de neutraliteit één van de partijen door gebrek aan juiste kennis de dupe is en onterecht in de armoede belandt of zijn kinderen nauwelijks ziet.’

Lucienne van der Geld, juridisch directeur van Netwerk Notarissen

Emoties spelen hierbij een ontzettend grote rol en het is aan de mediator om steeds weer de balans te zoeken, de rollenpatronen te herkennen en de partners hiervan bewust te maken. Waar ons kantoor zich echt in onderscheidt, is dat wij ook de kinderen op een professionele manier in het proces meenemen, zodat het kind echt voorop staat. Het kind kan en mag op deze manier aangeven wat het echt voelt, wenst en bezighoudt. Deze unieke combinatie van advocatuur, mediation en ouder- en kindbegeleiding onder één dak maakt ons tot een echte “gezinsadvocaat”.

‘Partners scheiden en ouders blijven!’

EstateTip Education

*"Voordat ik een fout maak, maak ik die niet."
- Johan Cruijff*

De meest gemaakte fouten in het erfrecht en hoe die voorkomen hadden kunnen worden.

Informatie:

- docenten: prof. mr. dr. B. M.E.M. Schols, prof. mr. dr. W. Burgerhart, prof. mr. F.W.J.M. Schols
- locatie: Utrecht
- datum: dinsdag 5 juli 2016
- tijden: 10.00 tot 16.30 uur (met borrel)
- cursusprijs: 395,- ex btw
- pe-punten: 5 pe voor KNB, EPN, NOVEX, SCE

EstateTipdag dinsdag 5 juli 2016

inschrijven:

www.estatetipeducation.nl

vragen:

info@estatetipeducation.nl
020-3882928

INM Actualiteitencursus voor notariële medewerkers

INM CURSUSDAG ACTUALITEITEN 5 JULI 2016

Door de bril van de praktijk worden de actualiteiten besproken en wordt de vertaalslag gemaakt naar de praktijk van alle dag. U bent weer helemaal up to date.

DOCENTEN: prof. mr.dr. B.M.E.M. Schols, prof. mr.dr. W. Burgerhart, prof. mr. F.W.J.M. Schols, A.H. van Huffelen

CURSUSPRIJS: € 299,- ex btw

TIJDEN: 10.00 tot 16.30 uur

PE-PUNTEN: 5 pe-punten

LOCATIE: Hogeschool Domstad te Utrecht

Voor meer informatie en inschrijven: www.inm.nl

Word registernotarisklerk (bij 3 afgeronde modules)

IN NOVEMBER 2016 STARTEN:

MODULE FAMILIERECHT

De module Familierecht bestaat uit 13 fysieke bijeenkomsten. Voor data zie de website.

Kosten: € 2.950,- (ex. BTW, inclusief cursusmateriaal)

MODULE ONROEREND GOEDRECHT

De module Onroerend Goedrecht bestaat uit 7 fysieke bijeenkomsten en 2 webinars

Voor data zie de website.

Kosten: € 2.650,- (ex. BTW, inclusief cursusmateriaal)

ONDERNEMINGSRECHT

Bij voldoende animo zal ook de module Ondernemingsrecht weer gegeven worden.

De module Ondernemingsrecht bestaat uit 7 fysieke bijeenkomsten en 2 webinars

Data nog nader te bepalen, bij doorgang start ook in november 2016.

Kosten: € 2.650,- (ex. BTW, inclusief cursusmateriaal)

Voor meer informatie over de inhoud en inschrijven:

www.inm.nl

Ken ik u niet ergens van?

Nora van Oostrom-Streep

De kracht van de notaris wordt vaak gezocht in het feit dat hij een vertrouwensband heeft met zijn cliënt en weet wat hem of haar bezighoudt. Vaak is de notaris familienotaris en kent hij de familie al heel wat jaren. Heeft hij geadviseerd over de huwelijkse voorwaarden van vader en moeder, over de structuur van de te starten onderneming, de testamenten, de voogdij over de kinderen toen deze zich aandienen...

Op het levenspad van menig cliënt wandelt de notaris langdurig mee. Hoogte- en dieptepunten worden gedeeld, waarbij het prettig is dat niet steeds opnieuw uitgelegd hoeft te worden wat de precieze situatie is en wat de wensen, achtergronden en doelen van de cliënt zijn.

CONFLICT OF INTEREST

Hoezeer dit ook moet worden gekoesterd, er zit een gevaar in deze nauwe verbondenheid. Niet alleen het voor de hand liggende gevaar dat de notaris geen professionele afstand meer kan houden tot de cliënt en wellicht minder goed kan beoordelen wat wijsheid is, maar ook iets heel anders. Het gevaar van een *conflict of interest*. Dit principe, dat bij de advocatuur (meestal) scherp op het netvlies staat als diens diensten worden verlangd, is in het notariaat nog relatief onbekend. Geregeld komt het voor dat een notaris er geen enkel probleem mee heeft om bij een op handen zijnde echtscheiding van een cliënt-ondernemer als partijadviseur op te treden, terwijl hij destijds ook diens huwelijkse voorwaarden heeft verleden.

De notaris die achteraf partij kiest, heeft een duidelijke voorsprong op de adviseur van de andere partij

In dezelfde lijn ligt het (partij-)adviseren van een aandeelhouder bij een conflict, terwijl de notaris zelf de onderneming heeft opgericht. Dat dit niet de bedoeling is, valt vaak lastig uit te leggen. Er ligt nu toch een heel andere opdracht? En we beginnen nu toch gewoon weer vanaf nul?

Natuurlijk is dat niet het geval. De notaris die achteraf partij kiest, heeft een duidelijke voorsprong op de adviseur van de andere partij. Hij kent immers alle *ins* en *outs* van de deal. De overwegingen die eraan ten grondslag lagen, de discussies, de achtergronden. Het aanwenden van deze kennis (hem gegeven in zijn neutrale positie) bij een conflict is dan niet correct en kan op geen enkele manier opwegen tegen het gemak dat de cliënt hem al kent.

ROLBEWUSTZIJN

Dat dit terrein sowieso nadere verkenning behoeft, blijkt ook uit het gemak waarmee notarissen nalatenschappen benaderen. Zonder problemen worden testamenten gemaakt en wordt vervolgens als partijadviseur van een specifieke erfgenaam opgetreden.

Of als boedelnotaris. Of executeur. Of bewindvoerder. Of alles tegelijk! Geen punt; die petten passen ons allemaal. Dat er een enorme belangenverstrengeling plaatsvindt en totaal gescheiden sferen aan de orde zijn, is lang niet altijd een punt van aandacht. Noch dat er wel een verschoningsrecht is in de ene hoedanigheid, maar niet in de andere. Dat de kwaliteitsrekening wel gebruikt mag worden voor de ene taak, maar niet voor de andere. Kan en mag dit alles opwegen tegen het gemak van de vertrouwdheid? De vraag stellen is hem beantwoorden, zou ik denken. Het zijn van notaris brengt privileges, maar ook verplichtingen met zich. Een van die verplichtingen is dat wij ons zeer bewust moeten zijn van onze rol in het rechtsverkeer. En dat rolbewustzijn kan dus meebrengen dat je juist tegen mensen die je heel graag van dienst zou willen zijn en die je van haver tot gort kent nee moet zeggen. Omdat je tot de conclusie moet komen dat één pet voldoende is. ■

Nieuw elan voor de Nederlandse autosport

In februari werd het racecircuit van Zandvoort verkocht aan Chapman Andretti Partners B.V. van Menno de Jong en prins Bernhard van Oranje. De nieuwe eigenaren willen de autosport in Nederland nieuw leven inblazen. Kandidaat-notaris Jules van de Winckel begeleidde de transactie, die vertraging opliep door de ziekte van de prins. 'Dat relativert toch wel zo'n zuiver materieel proces.'

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Heel Nederland of liever gezegd de hele wereld juichte vorige maand over de spectaculaire overwinning van Formule 1-coureur Max Verstappen bij de Spaanse Grand Prix op het circuit van Barcelona. Met zijn achttien jaar was Verstappen de jongste winnaar aan een Formule 1-race ooit. Voor ondernemers Menno de Jong en prins Bernhard van Oranje van Chapman Andretti Partners B.V. was het al helemaal een feestje. Sinds februari zijn zij de trotse eigenaren van het Circuit van Zandvoort dat ze, mede met hulp van Verstappen, nieuw leven willen inblazen, bijvoorbeeld door er evenementen te organiseren als 'Familie Racedagen, *driven by* Max Verstappen'. Sinds de zege in Barcelona vliegen de kaarten voor dit evenement begin juni over de toonbank, liet sponsor Lidl al weten.

LANDMARK

De naam van het bedrijf van De Jong en Van Oranje verwijst naar Colin Chapman, oprichter van het legendarische Britse raceautomeerk Lotus en de beroemde coureur Mario Andretti, winnaar van onder andere twaalf Formule 1-races. De Jong en Van Oranje kochten het terrein in februari voor een onbekend bedrag van Hans Ernst, die het circuit 27 jaar lang had geëxploiteerd. Rond de transactie hing een zeldzaam harmonieuze sfeer, vertelt begeleidend kandidaat-notaris Jules van de Winckel

van NautaDutilh die de kopers adviseerde, samen met onder anderen advocaat Gaïke Dalenoord, een studievriend van de prins en diens zakenpartner. 'Partijen waren heel erg coöperatief, er was een goede verstandhouding tussen verkoper en kopers. Dat had alles te maken met hun gedeelde passie voor de racesport. De kopers zagen het niet alleen als zuivere investering – het ging ook niet zozeer om geld. Eerder om de liefde voor het circuit en de autosport, en de wil om dit landmark van nieuw elan te voorzien. Dat maakt toch dat zo'n transactie heel prettig verloopt, en dat problemen gemakkelijker worden opgelost. De sfeer tussen de juridische adviseurs was dan ook erg goed.'

SPECTACULAIR

Zowel verkoper als kopers werden bijgestaan door een groot kantoor: verkoper Hans Ernst door Baker&McKenzie, Chapman Andretti Partners door NautaDutilh, vertelt Van de Winckel, maar de *closing* werd uiteindelijk gedaan door het Zandvoortse eenmanskantoor van notaris Frank van der Valk. 'Het was een mooie coproductie tussen twee grote kantoren aan de ene kant en een lokale notaris aan de andere kant. Een transactie waarbij alleen grote kantoren zijn betrokken, verloopt toch altijd extreem zakelijk. Je mailt en belt voornamelijk met elkaar. De betrokkenheid van zo'n lokale notaris, die weer een heel andere werkwijze hanteert dan een notaris van een groot kantoor, en een zeer persoonlijke

'De betrokkenheid van zo'n lokale notaris en een zeer persoonlijke closing maakten het een bijzondere, atypische transactie'

closing maakten het een bijzondere, atypische transactie.'

De *closing* zélf zal Van de Winckel ook niet snel vergeten – hij had hem bijna gemist. 'Het was op locatie, in een skybox van het circuit, met een mannetje of twintig. Dat is natuurlijk wel spectaculair: om tussen het geluid van auto's die op dat moment aan het racen zijn zo'n deal te beklinken. Ik ging er samen met een kantoorgenote naartoe in de Landrover Discovery van weer een andere kantoorgenote, alleen: die begaf het vijfhonderd meter vóór we het circuit opreden. Dus wij moesten, direct na de *closing*, de ANWB bellen.'

STOFFIGE TROEP

Voor rallyliefhebbers is de romantiek rond de deal van heel andere aard. Toen het nieuws van de transactie bekend werd, zoemde er door de media maar één vraag: gaat het de nieuwe eigenaren lukken om de Formule 1-races weer terug te krijgen naar Zandvoort? De laatste Formule 1-race werd in 1985 in Zandvoort verreden en het circuit lag er toen al behoorlijk afgetrapt bij. De tribunes en opstallen waren dermate verwaarloosd dat de racebaan volgens de internationale auto-federatie (FOCA) ongeschikt was om nog een Formule 1-race te faciliteren. Topman van de federatie Bernie Ecclestone had in datzelfde jaar weliswaar de rechten voor de Grand Prix

van Zandvoort gekocht, maar kwalificeerde het circuit volgens *NRC Handelsblad* niettemin als een 'stoffige troep' en ongeschikt voor de Formule 1.

De toenmalige eigenaar Vermeulen zat in een lastig parket. Sinds de aanleg, in 1948, had het circuit voor- en tegenstanders gekend. Liefhebbers van rust en stilte in het Kennemerduinlandschap hadden zich altijd tegen de lawaaierige racesport verzet. Met de Wet Geluidhinder uit 1979 kregen zij een krachtig wapen in handen: het circuit mocht alleen nog races organiseren als daarvoor een vergunning was afgegeven door Gedeputeerde Staten. Begin jaren tachtig hadden Vermeulen én de gemeente Zandvoort grootse plannen om het circuit te renoveren, alleen zou het zonder vergunning wel heel lastig worden om geldschietters te bewegen tot de broodnodige

investeringen. Maar de Provinciale Milieufederatie tekende bezwaar aan tegen de vergunning en had een succesvolle lobby op het door PvdA gedomineerde provinciehuis gevoerd. 'Een clubje provinciale bazen/ nam Zandvoorts circuit mooi te grazen/ ho, ho, riep men wijs/ grand prix voor geen prijs/ nu hoor je héél Zandvoort dus razen', schreef *De Telegraaf* in 1983.

De eigenaren en de gemeente lieten het er niet bij zitten en gingen in beroep. Volgens het circuit was de Formule 1 een 'kermis die één keer per jaar wordt gehouden. Dat moet dan ook als een bijzondere bedrijfsomstandigheid worden aangemerkt'. Ook was Vermeulen bereid om het tracé vierhonderd meter naar het noorden te verplaatsen. De Raad van State gaf hem uiteindelijk zijn zin: de vergunning werd alsnog verstrekt, aangezien 'een aantal

bepalingen te beperkend werd geacht voor een verantwoorde exploitatie'. Daarmee kon de volgende eigenaar, Hans Ernst, aan de slag. En tegen de eeuwwisseling was het circuit er weer bovenop, al draaide het vooral op inkomsten uit bedrijfs- en andere evenementen. Ook de almachtige internationale autofederatie is nog niet overstag: het circuit voldoet nog altijd niet aan de strenge FOCA-normen. Daarvoor is een nieuwe opknopbeurt nodig. Het succes van Verstappen zou het voor Chapman Andretti Partners B.V. weleens heel gemakkelijk kunnen maken om investeerders ervan te overtuigen in de buidel te tasten.

TEGENSLAG

Toch zijn de ambities van de nieuwe eigenaren geen reden geweest om de structuur van de onderneming – anders dan fiscaal – ingrijpend te wijzigen, zegt kandidaat-notaris Van de Winckel. 'Op het terughalen van de Formule 1 naar Nederland is in de juridische structuur niet expliciet voorgesorteerd. Binnen de huidige structuur zou dat trouwens ook heel goed kunnen.'

Het enige echte probleem tijdens de transactie was dan ook niet van juridische aard, en al helemaal niet juridisch op te lossen. 'Toen de onderhandelingen al liepen – ik was er toen nog niet bij betrokken – werd Bernhard van Oranje heel erg ziek, waardoor de transactie lang heeft stilgestaan. Dus als je praat over *set back* of tegenslag, was het dat. Als een van de partijen zo iets overkomt, is dat heel verdrietig. Zijn volledige herstel was, zoals Gaike Dalenoord het omschreef, dan ook *by far* het beste moment van de deal. En het heeft de doorlooptijd natuurlijk enorm beïnvloed. Maar wat veel belangrijker is: het relateert zo'n zuiver materieel proces enorm.' ■

Update, upgrade en patch... What's NEXT?

Bij Devoon, softwareleverancier voor het notariaat, gaat er geen dag voorbij zonder dat er nieuwe wensen, functionaliteiten en van overheidswege opgelegde nieuwe ontwikkelingen de revue passeren. Zonder veel terughoudendheid mogen we toch wel stellen dat we in een zeer intensief geautomatiseerde branche mogen werken. In de afgelopen jaren is er heel veel veranderd. Maar er is nóg meer.

In onze dagelijkse praktijk is verandering de enige constante. Wijzigingen in de software worden, zonder de Nederlandse taal te willen ontzien, aangeduid met kwalificaties als update, upgrade en patch. Allemaal woorden die iets te maken hebben met een beoogde verbetering van software. Maar wat bedoelen die nerds nou eigenlijk met deze termen? Worden we hier om de tuin geleid, of is hier werkelijk een diepere gedachte te vinden?

Oplappen

Misschien is het wel eenvoudiger dan je denkt. Als je zoekt naar de vertaling van het Engels woord patch, vind je een ruime hoeveelheid vertalingen die er allemaal op duiden dat je iets aan het oplappen bent. Een patch uitvoeren komt dus overeen met de software oplappen. Een fout herstellen, een gat dichten. Dat doen we dus als blijkt dat een bepaald onderdeel storingen veroorzaakt die de dagelijkse gang van zaken verstoort en dus niet kan wachten tot een nieuwe versie wordt uitgebracht. Meestal kan dit op de achtergrond en merkt de gebruiker hier niets van.

Bij een update wordt de software bijgewerkt. Dat is meer ingrijpend; nieuwe functies worden toegevoegd en de inter-

actie met de systemen waarop de software draait zou aangepast kunnen of moeten worden. Alle reden om goed te testen en elke mogelijke situatie na te bootsen. Een helse klus, die helaas vaak ernstig onderschat wordt. En zelfs als er grondig getest wordt, dan nóg kan het systeem van de gebruiker zich anders gedragen dan verwacht. Een update vereist meer aandacht en een goede planning om de gebruiker zoveel mogelijk te ontzien.

Volledig op de schop

Upgrades zijn de meest ingrijpende wijzigingen in software. Hierbij worden fundamentele wijzigingen doorgevoerd, nieuwe functies toegevoegd en soms zelfs de wijze van bedienen volledig op de schop genomen. Vergelijk het gerust met de overstap van Windows 7 naar Windows 10 die velen van u de afgelopen periode hebben mogen doormaken. Een uitdaging voor de digitaal minder begaafde gebruikers!

NEXTassyst is een upgrade van het bekende assyst, het populaire notariële softwarepakket dat de afgelopen jaren door steeds meer kantoren is omarmd. Devoon is momenteel bezig met de uitrol van deze grote upgrade. Inmiddels beschikt ongeveer 15% van onze

klanten over NEXTassyst. In veel gevallen zijn dat kantoren die de overstap hebben gemaakt van een pakket van een andere softwareleverancier. Maar hoe gaat dat nu met de kantoren die assyst reeds sinds jaar en dag gebruiken? De wildste indienenverhalen doen de ronde, terwijl het zo eenvoudig is. Bestaande gebruikers krijgen een volledige nieuwe installatie, een conversie van de database en instellingen. Daarbij adviseren wij van harte de eerste ingebruikname te laten begeleiden door onze consultants. Zij kennen immers het klappen van de zweep en assisteren gebruikers bij het toepassen van de vele nieuwe functies van NEXTassyst.

Gigantische operatie

U zult begrijpen dat het upgraden van ongeveer 30% van alle notariële werkplekken in Nederland en de overzeese gebiedsdelen een gigantische operatie is. Het is in de eerste instantie in het belang van alle gebruikers, maar zeker ook in ons belang om elk kantoor met de laatste en mooiste versie te laten werken. Daarom wordt NEXTassyst kosteloos ter beschikking gesteld aan alle klanten!

Intuïtief werken en gebruiksgemak is altijd een belangrijke kernwaarde van **assyst** geweest. Ook bij de ontwikkeling van NEXTassyst hebben onze programmeurs de gebruiker centraal gesteld. NEXTassyst werkt daardoor minstens zo logisch en prettig als zijn voorganger.

Ook benieuwd naar onze nieuwste generatie software? Bel mij of mijn collega's!

Martin Duijs

Devoon B.V.

T 0182 39 99 94

M 06 1472 6397

E martin@devoon.nl

🐦 @NEXTassyst

www.devoon.nl

‘Vooral de diversiteit die hij in zijn muziek brengt, streef ik na in mijn werk’

ICOON

Serge Lama

WIE
WAARWillem Coops (43)
kandidaat-notaris bij
DWR Notarissen

Waarom is Serge Lama jouw icoon?

‘Serge Lama is een Franse zanger. Zijn chansons zijn erg divers. Zo heeft hij zoetsappige nummers die gaan over de liefde, maar ook liederen die gaan over de veldslagen van Napoleon. Ik luister naar hem sinds mijn middelbare-schooltijd. Zijn muziek en teksten in combinatie met de Franse taal boeit mij al jaren. Voor mijn mondeling examen Frans heb ik extra naar zijn muziek geluisterd. Dit heeft mij erg geholpen bij mijn taalbeheersing.’

Wat is het meest indrukwekkende dat jouw icoon heeft gedaan?

‘Lama maakt al meer dan vijftig jaar albums. Zijn cd’s

verkopen in Frankrijk nog steeds goed. Hij is daarin vrij succesvol. In Nederland kennen weinig mensen hem. Al vijftig jaar zo met je werk bezig zijn, is bewonderingswaardig. Wat hij bereikt, vergt veel doorzettingsvermogen.’

Wat voor invloed heeft hij gehad op jou en je carrière?

‘Uiteraard heeft de Franse taal veel invloed op mij gehad. Als er op kantoor Franse zaken moeten worden gedaan, ben ik er vaak bij betrokken. Vooral de diversiteit die hij in zijn muziek brengt, streef ik

na in mijn werk. Ik ben breed geïnteresseerd. Ooit begonnen in het ondernemingsrecht, maar voelde mij daarin te beperkt. Ik wilde meer. Meer bezig zijn met verschillende onderdelen van het notariaat. Op advies ben ik direct overstapt naar de algemene praktijk én daar voel ik mij in thuis. Ook buiten het werk ben ik uiteenlopend bezig. Zo ben ik heel actief voor de kerk, maar ga ik ook graag skiën en schrijf ik boeken. Zo heb ik vorig jaar een boek uitgebracht over het leven van marineofficier Herman Hendrik Timotheus Coops, een van mijn voorvaders die ruim 35 jaar bij de marine

heeft gezeten. *Op koers naar Nagasaki* heet het.’

Als jij in de huid van jouw icoon zou kunnen kruipen, wat wil je dan doen?

‘Moeilijk! Ik heb vroeger wel gezongen in koren, maar nooit solo en dat streef ik ook niet na. Ik deins ook niet terug om voor een groot publiek te staan, dus daar heb ik zijn “gaven” ook niet voor nodig. Ik denk dat ik vooral net zo’n mooie lange carrière wil hebben. De lengte moet geen probleem zijn, want we moeten tegenwoordig lang doorwerken. Met voldoende diversiteit probeer ik die van mij net zo mooi te maken.’ ■

Geert Lekkerkerker
met pensioen

‘Ik ben niet 100 procent jurist’

Dertig jaar lang was hij een van de gezichten van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB): Geert Lekkerkerker. Hij werd geroemd om zijn brede blik, eerlijkheid en creativiteit. Sinds januari is hij met pensioen. Een vraaggesprek over wat was en zal komen.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

Met pensioen na dertig jaar KNB, is het ‘zwarte gat’ er al?

‘Nee hoor. Het is tijd om afscheid te nemen van de KNB en het is prima dat anderen mijn rol overnemen. Het is een geleidelijk proces geweest. Het contact met het notariaat werd al minder doordat de rechtsvragen als dienst van de KNB kwamen te vervallen. Ik blijf nog onderwijs geven en mij bezighouden met de redactie van *JBN*. Ik doe met een oud-collega nog wat scriptiebegeleiding op een hogeschool en ben bezig met coachgesprekken. Thuis zijn is leuk, maar “thuiszitten” is er dus niet bij.’

Waarom koos je destijds voor het notariaat?

‘De positie die de notaris inneemt, leek mij altijd aardig. Vooral het feit dat je tussen partijen instaat en het proces bevordert. Het heeft iets positiefs. Zo beleefde ik dat. Je helpt het proces verder. Dat past wel bij mij. Ik heb altijd vanuit mijn gevoel dingen gedaan. Wat voelt goed? Dat was voor mij altijd wezenlijk.’

Je begon als kandidaat-notaris, maar stapte over naar de KNB. Waarom?

‘Mijn tijd als kandidaat-notaris was mooi. Maar op een gegeven moment zocht ik toch iets breders. Dat heeft te maken met hoe ik in elkaar zit. Het Juridisch Bureau helpen uitbouwen bij de KNB was nieuw en uitdagend. Het intrigeerde mij meer. Ik ben altijd geïnteresseerd geweest in cultuurveranderingen en hoe de maatschappij zich ontwikkelt. Ik heb

het recht altijd beleefd als een afgeleide daarvan. Voor mij was werken bij de KNB een logische stap. Tot midden jaren negentig werkte ik nog anderhalve dag als kandidaat en heb ik nog veel waargenomen. De nieuwe Notariswet maakte dat daarna onmogelijk.’

Maar was je niet liever hoogleraar geweest?

‘Nee, wat ik deed bij de KNB was ruimer. Ik ben eigenlijk niet voor 100 procent jurist. Ik vind maatschappelijke ontwikkelingen interessant. Ik ben nu ook bezig met de psychologische kant ervan. Ik vind het leuk om vanuit verschillende invalshoeken naar hetzelfde te kijken. Ik ben overigens in Utrecht nog wel een paar jaar buitengewoon hoogleraar notarieel recht geweest.’

Je hebt een geschiedenisachtergrond, wat voor invloed heeft dat gehad op je werk?

‘Geschiedenis geeft context. Het notariaat is een maatschappelijk construct dat steeds in verandering is. De laatste decennia zien we een verandering door techniek en liberalisering. De beroepen zijn van hun voetstuk. We kijken nu anders tegen professies aan dan dertig jaar geleden. Bovenliggende waarden zijn tijdloos, maar ze worden in onze sociale werkelijkheid met de tijd wat anders ingevuld. Vanuit verschillende invalshoeken kunnen kijken, heeft mij altijd gefascineerd. Ik volg op dit moment een coachingcursus. Hier leer ik anders kijken: niet oordelend en sturend, maar begeleidend. Het gaat om het proces, het achterliggende gevoel en de reacties, de cliënt moet zelf tot een conclusie komen.’

Wat kan het notariaat met die verschillende manieren van kijken?

‘De vraag is bijvoorbeeld of je juridisch professionals zo moet kunnen opleiden dat ze verschillende petten naast elkaar op kunnen hebben. Kan de notaris van de toekomst ook andere rollen vervullen? Vanuit een bedrijfseconomische optiek zou het goed zijn. Maar dat is iets dat binnen de beroepsgroep moet worden besproken de komende tijd. Daarbij past ook een opener organisatie-model. Kan iemand vanuit het notariaat gemakkelijk overstappen naar de advocatuur of een bedrijfsjuridische functie en weer terugkomen? Persoonlijk vind ik dat het moet kunnen. Het notariaat zoals dat nu is georganiseerd, is een beetje te veel een fuik. Daar kom je moeilijk uit als je er lang inzit en als je er een tijdje uit bent, kom je er moeilijk weer in terug. Het is een carrièrelijn voor het leven en dat is voor mensen van nu – ik kijk ook naar mijn eigen kinderen – te strak. Ik vond dit zelf al moeilijk. Ik wilde ook andere dingen doen.’

‘Het notariaat is een beetje te veel een fuik’

Welke rol heeft creativiteit gespeeld in je carrière?

‘Ik vind creativiteit een moeilijk begrip. Ik houd ook van in de tuin werken en dingen maken. Maar ik vind iets scheppen ook heel leuk. Het is fijn om een artikel te schrijven of een rapport te maken. Iets echt te doordenken. Of een goed college op te zetten. Dat vind ik leuk. Ik leg daar wel een eigen stempel op. Is dat ook creatief? In die zin zijn ontzettend veel mensen creatief, maar op andere manieren.’

Hoe anders was het notariaat dertig jaar geleden?

‘De sociale orde was anders. Begin jaren tachtig was het nog gemeengoed dat het werk van een juridisch professional centrale maatschappelijke waarden belichaamde. Hij hoorde om die reden ook niet thuis in de markt. De notaris was heel sterk een vertrouwenspersoon en het was eigenlijk *not done* om te klagen over wat hij deed. Het was iemand die uitdeelt van zijn buitengewone verworvenheden. Nu wordt de juridisch professional vaak gezien als iemand

die een dure opleiding heeft gevolgd en zijn kennis voor goed geld verkoopt. Dat is een heel andere manier van kijken. We hebben de vrije tarieven gekregen en ook het notariaat is meer richting mkb geschoven. En natuurlijk is er ook de technologische revolutie. Informatie is veel gemakkelijker te vinden en mensen vinden zichzelf daardoor veel mondiger. In het rapport ‘Ambt en onderneming’ waar ik in 2004 aan mocht meewerken, beschrijven we dat de ambtelijke waarden uit het systeem zullen verdwijnen wanneer het notariaat verder wordt blootgesteld aan de markt. Zeker voor een deel. Je kunt in een markt een volkomen ministerieplicht niet handhaven. Toch is die er nog steeds, maar hij wordt niet gehandhaafd. Je ziet dus een verschuiving en die zagen wij toen al. Je moet als notaris aan hoge ambtelijke eisen voldoen, maar ook je onderneming zien te drijven. Het beroep is daarmee soms wel heel lastig geworden.’

Na de ‘coup’ in 2012 veranderde jouw rol binnen de KNB van wetenschappelijk

directeur naar juridisch adviseur. Had je toen niet al willen stoppen?

‘Die periode is heel naar geweest voor een aantal mensen. En onrechtvaardig ook. Daar heb ik veel moeite mee gehad. Maar kijk om je heen, die dingen gebeuren. Daar ben ik te veel historicus voor. Stoppen is niet bij mij opgekomen. Mijn inhoudelijke werkzaamheden waren te interessant.’

Je hebt je de laatste jaren veel beziggehouden met nieuwe technieken in het notariaat. Welke technische snuffjes gebruik je zelf?

‘Ik keek meer naar de maatschappelijke en culturele impact van nieuwe technieken. Wat doen die met de maatschappelijke verhoudingen en met het beroep? Wat betreft het gebruik van technische snuffjes ben ik zelf een echte hervormingsconservatief. Ik heb een iPhone, e-mail en werk op mijn laptop. Ik begrijp best dat je mee moet gaan met veranderingen, maar ik doe nooit meer dan nodig.’

Mijn neef regelt straks mijn geldzaken

Dat staat in mijn levenstestament

Dat ik mijn wensen duidelijk heb vastgelegd, geeft me een gerust gevoel. Daarmee behoud ik de regie over mijn leven, ook als ik door ziekte of ongeval belangrijke beslissingen niet meer zelf kan nemen. Bovendien voorkomt het onzekerheid bij de mensen van wie ik hou. Heeft u al een levenstestament? Raadpleeg de checklist op wievandedrie.nl. Of vraag uw notaris om informatie.

Download de
checklist op
wievandedrie.nl

Je regelt het bij de notaris

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Tijdens het afscheidssymposium op 26 mei ter ere van Geert Lekkerkerker werd vooruitgeblikt op de toekomst van het juridische beroep in het algemeen en het notariaat in het bijzonder.

Wat voor rol gaat digitalisering spelen?

Is blockchain een kans of bedreiging?

'Alles is een bedreiging en alles is een kans. Het is maar hoe je het wilt zien. Blockchain maakt mogelijk dat bepaalde zekerheden die de notaris biedt door een machine kunnen worden gedaan. Dat kan de rol van de notaris weleens veranderen. Begeleiding en advisering zullen steeds belangrijker worden. Verder denk ik dat digitaal akten opslaan wel realiteit gaat worden. Dat je als notaris je akten opslaat in je eigen deel van een centraal protocol. Je krijgt ander soort kantoren. Je hebt geen kluis meer nodig om akten in op te bergen. Maar het heeft ook gevaren. Je moet wel zeker weten dat het functioneert. Die notariële akten vertegenwoordigen wel een stuk erfgoed. Digitaal passeren zie ik nog niet gebeuren in Nederland. Alles is misschien wel geoorloofd, maar niet alles is nuttig.'

Hoe essentieel is ethiek voor het ambt?

'Ethiek is de kern van het ambt! Het notariaat heeft kernwaarden en die kernwaarden zijn belangrijk. Onpartijdigheid, onafhankelijkheid en zorgvuldigheid. Je moet er wel over blijven nadenken. Ze krijgen met de tijd steeds een andere invulling. Zo was de notaris vijftig jaar geleden minder activistisch dan nu. Als hij twee partijen tegenover zich had en de een was niet opgewassen tegen de ander, passeerde hij vaak gewoon die akte. In 1989 oordeelde de Hoge Raad in een zaak waar iets dergelijks aan de hand was, dat het de functie van de notaris is om "naar vermogen te voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van juridische onkunde en van feitelijk overwicht". Dat onderlijnde een nieuwe opvatting over wat we moeten verstaan onder notariële onpartijdigheid en zorgvuldigheid. Maar hoe ver moet die *Belehrung* gaan in een tijd waarin iedereen pretendeert mondig te zijn en de notaris bijvoorbeeld ook digitale diensten gaat verlenen? Dat wordt een steeds belangrijkere vraag.'

Hoe ziet het notariaat eruit over nog eens dertig jaar?

Ik hoop dat de waarden die de notaris representeert, behouden blijven. Dat lijkt mij ook in het belang van de rechtstaat. Het gaat om diensten in het rechtsbestel die belangrijk zijn. Als notaris biedt je rechtszekerheid en kun je conflicten oplossen voordat ze escaleren. Dat is een belangrijke functie en kan een belangrijke meerwaarde zijn. Maar dat de juridische markt veel minder gesloten zal zijn en dat deze diensten ook aangeboden gaan worden in andere organisatievormen, lijkt mij niet ondenkbaar. Daarbij gaan we te maken krijgen met steeds intelligentere technologie, we hadden het al over de blockchain. Maar het is een mooi vak. Als de essentie van de rol maar behouden blijft. Wees niet bang voor hervormingen.'

Tot slot, hoe zou jij jezelf in de geschiedenisboeken zetten?

'Je wordt in een geschiedenisboek gezet of niet. En dat doe je zeker niet zelf!' ■

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

DÉ VERZEKERINGSSPECIALIST VOOR NOTARIAAT EN ADVOCATUUR

Ron Borgdorff is verzekeringsspecialist voor notarissen, advocaten en vrijgevestigde juristen. Ron kent de specifieke risico's van deze juridische beroepsgroepen. Met ruim 25 jaar ervaring staat hij borg voor een persoonlijk, gedegen advies op maat en korte lijnen.

U wilt een financieel adviseur met verstand van úw zaken?

Neem contact op voor een afspraak.
Bel 033-20 35 000 of mail naar ron@ronborgdorff.nl

WWW.RONBORGdorff.NL
van Boetzelaerlaan 24H
3828 NS Hoogland

RON BORGdorff
FINANCIËEL ADVISEUR VOOR
NOTARIAAT & ADVOCATUUR

ADVISEUR
RUIM
25
JAAR
NOTARIAAT & ADVOCATUUR

VERZEKERINGEN ZOWEL ZAKELIJK ALS PARTICULIER OA:
BEROEPS- EN BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID • GELD- EN FRAUDE
• ARBEIDSONGESCHIKTHEID • RECHTSBIJSTAND • RECONSTRUCTIE

van Antwerpen Accountancy

ACCOUNTANTSKANTOOR VOOR NOTARISSEN

BENOEMINGEN | OVERNAMES | FUSIES

Den Haag
www.notarisaccountants.nl
088 – 454 00 00

VAN WEEGHEL DOPPENBERG KAMPS
NOTARISSEN | JURISTEN | ADVISEURS

SPECIALISTEN VOOR GRENSOverschrijdende ZAKEN
DUITSLAND-NEDERLAND

- individuele adviezen voor ondernemer, particulier en adviseur
- gespecialiseerde juristen
- gekwalificeerde taalkennis
- internationaal netwerk

TELEFOON +31 (0)314 37 22 22 | E-MAIL info@vwdknotarissen.nl
INTERNET vwdknotarissen.nl | vwdknotare.de
BEZOEKADRES Keppelseweg 1-3, 7001 CE Doetinchem

Raat notariaat

personeelsadvies

- Vacatures
- Werving & Selectie
- Interim personeel
- (team) Coaching
- Outplacement
- HR advies
- Opvolging

www.raatnotariaat.nl

info@raadnotariaat.nl

(055) 576 2669 - 0650522763

Geert Lekkerkerker:

Man met vooruitziende en open blik

In zijn afscheidsinterview zegt Geert Lekkerkerker aan het eind dat je ‘je zeker niet zelf’ in de geschiedenisboeken plaatst. *Notariaat Magazine* vroeg daarom drie mensen van binnen en buiten het notariaat om Geert te ‘duiden’.

Niek Zaman, hoogleraar Utrecht en Leiden, adviseur Loyens en Loeff

‘Ik heb Geert beter leren kennen tijdens mijn bestuursperiode van de KNB in de tweede helft van de jaren negentig. Het waren roerige tijden: de liberalisering van het notariaat was aan de orde van de dag. Een echte keuze had het notariaat eigenlijk niet. De politiek had al lang gekozen tussen vrije vestiging, vrije tarieven en behoud of verlies van monopolies. Ook de door vele eenpitters gevreesde interdisciplinaire samenwerking was een *hot topic*. Geert speelde als hoofd van het Notarieel Juridisch Bureau en wetenschappelijk directeur bij deze discussies binnen en buiten het bestuur een belangrijke rol. Van zijn hand zijn vele fraaie notities verschenen over de toekomst van het notariaat, bijvoorbeeld over marktwerking en mededingingsrecht, IDS, het opsplitsen van de KNB in een zbo [zelfstandig bestuursorgaan – red.] en een beroepsvereniging, een vergelijking met andere notariaten in de wereld, het elektronisch rechtsverkeer en de adviesrol van de notaris. Altijd goed onderbouwd met wetenschappelijke bronnen, visionair, wikkend en wegend, een tikje filosofisch, nuancerend en met het notariële hart op de juiste plaats. Bij deze soms heftige debatten bleef Geert altijd zichzelf. Zijn blik die van opgewekt vrolijk plotseling kon veranderen in zeer mistroostig sprak dan wel boekdelen. Ik denk dat de KNB deze vooruitziende blik erg gaat missen.’

Nora van Oostrom, KNB-woordvoerder en adviseur NautaDutilh

‘Ik ken niemand die zo vroeg in de gaten heeft gehad hoe alle ontwikkelingen in de maatschappij van invloed zouden zijn op het werk en de positie van de notaris als Geert. Deze opmerkzaamheid komt wellicht voort uit zijn achtergrond van historicus, die hem in staat stelt steeds met de broodnodige afstandelijkheid naar het notariaat te kijken en altijd de relativiteit van de zaken te zien. Zijn vooruitziende blik komt sterk naar voren in zijn ruim 155 wetenschappelijke publicaties. Zo schreef hij al in 1996 over broncodes bij computerprogrammatuur en in 1997 over de kandidaat-notaris van de toekomst. Zijn bijzondere interesse is altijd uitgegaan naar de kernwaarden van het notariaat en de vraag hoe deze, ook in een sterk veranderende en digitaliserende samenleving, behouden kunnen worden. Nooit heeft hij zich verzet tegen veranderingen, hoe ingrijpend (of moderner gezegd: disruptief) ook. Centraal zette hij steeds de meest wezenlijke vraag van allemaal: “Wat voegt de notaris nu toe?” Van Geert heb ik bijzonder veel geleerd. Bijvoorbeeld het besef dat het notariaat in de geschiedenis steeds van inhoud is veranderd, dat niets voor de eeuwigheid is en vooral dat alles altijd anders kan. Voor mij een groot voorbeeld aan wie het notariaat veel te danken heeft.’

Erik-Jan van der Linden, directeur MagnaView

‘Geert Lekkerkerker is uniek. Met zijn scherpe intellect pikt hij voor het notariaat relevante ontwikkelingen feilloos op uit de veelheid der dingen. Hij overziet daarbij het volledige speelveld van belangen binnen en buiten het notariaat. Tegelijk is hij in staat om praktische vertalingen te maken voor het notariaat. Geert wijst met zijn open blik en bekende glimlach naar tijdbommen die tot dan voor iedereen verborgen waren, maar geeft het recept voor de ontmanteling er gelukkig ook even bij. Hij durft daarbij tegen huisjes aan te duwen die in het notariaat een zetje nodig hebben en trotseert de tegenwind waarvan hij vooraf weet dat die er komt. Maar Geert ziet vooral kansen en bespreekt die onvermoeibaar: *frappez toujours* is zijn devies om relevante ontwikkelingen uiteindelijk op agenda’s en in hoofden te krijgen. Het gedachtegoed over digitalisering in het notariaat is voor een heel groot deel aan hem te danken. Ik heb over de notaris, over marktwerking, maar vooral over digitalisering veel met Geert van gedachten mogen wisselen. Dat is altijd feest, omdat we daarvan allebei leren en omdat Geert een zeer aimabel mens is in wiens omgeving je graag verkeert.’

De noodzaak van goede internetbeveiliging

‘Help, we zijn gehackt!’

Hackers proberen in te breken in de digitale bestanden van overheden, bedrijven en burgers. Steeds vaker worden ook notariskantoren belaagd, waarbij het risico van datalekken groot is. ‘Pak de ICT-beveiliging integraal aan’, luidt daarom het advies.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog

Sinds medio vorig jaar weet notaris Karelsen meer van het ransomvirus dan hem lief is. Een medewerker opende een zipbijlage die bij een mailtje was gevoegd en even later bleken honderdduizenden digitale bestanden van het kantoor van buitenaf versleuteld. Dit virus heet niet voor niks het ‘losgeldvirus’: tegen betaling van een paar duizend euro in bitcoins zou de afzender de bestanden weer vrijgeven, stond in een bericht. De in allerijl opgeroepen automatiseerder legde het ICT-systeem van het kantoor plat, leegde dat en plaatste een back-up terug voorzien van de nieuwste firewalls en geüpdatete beveiligingen. Karelsen: ‘Dankzij een goede back-up kon onze automatiseerder alles terugzetten, anders was betalen onze enige optie geweest. Wij kwamen er met een sisser vanaf.’

VERTROUWENWEKKENDE MAIL

Het kantoor van kandidaat-notaris Wieman ondervond meer last van een cyberincident. Het hele bedrijf werkt in de cloud. Op kantoor zelf staan geen fileservers: dit is volledig

uitbesteed en ook de beveiliging was up-to-date, veronderstelde men. Eind oktober ontvingen alle kantoormedewerkers een mail vanaf het eigen office-info-mailadres. ‘Wil je even kijken naar deze bijlage? Dankjewel’, luidde de begeleidende tekst, waar een Word-bestand bij zat. Al stond er geen e-mailhandtekening onder, het zag er vertrouwenwekkend uit en meerdere mensen klikten het open. Binnen een paar uur raakten alle bestanden waar de betreffende medewerkers toegang toe hadden versleuteld. Wieman: ‘Het ging over vrijwel alle dossiers van 2008 tot 2014. Wie ergens op klikte, kreeg de instructie: betaal zoveel bitcoins, dan geven wij de sleutel vrij.’ De cloudprovider werd onmiddellijk aan het werk gezet om de schade te beperken. Omdat elke nacht een back-up wordt gemaakt, dacht iedereen optimistisch: dit kost hooguit het werk van één dag. Een illusie, het bleek te gaan om een gloednieuw virus dat op het moment van de aanval nog niet detecteerbaar was door de geavanceerde virusscanner. Het zorgde ervoor dat elke back-up vastliep op het moment dat hij werd teruggezet. Gespecialiseerde bedrijven werden ingeschakeld, maar het virus was slimmer dan de experts.

Na een zenuwslopende week vol stress bleek dat vooral oude dossiers waren aangetast. Uiteindelijk lukte het een back-up van drie maanden eerder te installeren. In de tussentijd sloeg iedereen zijn werk voor de zekerheid zowel lokaal op als in de cloud. Wieman: ‘Het was heel vervelend. Onze cloudprovider heeft er zeker zestig uur werk aan gehad. Nu – zeven maanden later – worden we er nog soms mee geconfronteerd. Af en toe stuiten we op een leeg dossier, omdat er waarschijnlijk iets niet helemaal goed is gegaan met het terugzetten van de back-up. Dan plaatst onze provider dat individuele dossier weer terug.’

DATALEK MELDEN

Toch hadden beide notariskantoren in zekere zin mazzel: deze virussen legden een ontoegankelijk schild om hun documenten, maar de hackers konden niet bij de persoonlijke gegevens van hun cliënten en de akten. Er was dus geen sprake van een datalek, waarbij derden de beschikking krijgen over vertrouwelijke informatie, met alle gevolgen van dien. Sinds 1 januari 2016 verplicht de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) overheden, organisaties en bedrijven om serieuze datalekken te melden.

Omdat het notariaat grossiert in privacygevoelige informatie en intellectueel eigendom dient het zich krachtig te beschermen

*‘Data worden wel
“het nieuwe goud”
genoemd’*

tegen cybercriminaliteit, zegt Gerard de Weerd. ‘100 procent voorkomen, kun je een aanval niet, maar je kunt het cybercriminelen wel moeilijk maken.’ Als unit manager bij Ilionx is hij verantwoordelijk voor de business information security. Zijn team helpt overheden, organisaties en bedrijven zich weerbaarder te maken tegen cyberincidenten en -aanvallen.

CREDITCARDNUMMERS

Als je kantoor is gehackt, moet je een deskundig bedrijf inschakelen en nooit betalen, antwoordt hij beslist, want hij kent genoeg voorbeelden waarbij na betaling de versleuteling *niet* werd opgeheven. De motieven en methoden van hackers lopen uiteen. ‘Sommigen willen geld, anderen zijn op zoek naar persoonsgegevens (creditcardnummers, wachtwoorden en inlogcodes) om te verhandelen: data worden wel “het nieuwe goud” genoemd. Weer anderen zoeken naar staatsgeheimen of militaire informatie. Het gaat om intelligente en creatieve mensen die continu bezig zijn hun systematiek en aanvallen te verbeteren.’ Een hacker weet wat het bedrijfsleven doet, dat is zijn business. Hij gaat op onderzoek uit via alle virtuele informatiebronnen die hij kan vinden. Overal plaatst hij cameraatjes en onderzoekt waar hij gaatjes kan maken, waar hij *ransomware* kan achterlaten. Dat nestelt zich in een systeem en sluist

informatie naar de afzender. Op die manier verkrijgt de hacker veel informatie, waarmee hij uiteindelijk zijn slag slaat.

PRIVACYGEVOELIG

Vanwege alle privacygevoelige gegevens is het notariaat een aantrekkelijk doelwit voor hackers. Daarom pleit Gerard de Weerd voor een integrale aanpak van de beveiliging. ‘Informatiebeveiliging moet je als een vanzelfsprekend onderdeel borgen in het bedrijfsbeleid en moet zich richten op mensen, processen en techniek. Bekijk de bedrijfsprocessen, maak risicoanalyses, neem maatregelen en stel bijvoorbeeld voor medewerkers gouden regels op: zo doen wij dit in ons kantoor. Mocht er onverhoopt toch ooit sprake zijn van een datalek, dan kun je de Autoriteit Persoonsgegevens laten zien welke stappen er zijn genomen om lekken te voorkomen.’ Het menselijke aspect acht hij van groot belang. ‘Het heeft geen zin de nieuwste technologische beveiliging te installeren als medewerkers bijvoorbeeld akten ongecodeerd per e-mail verzenden, zoals maar al te vaak gebeurt. En wees niet naïef: criminelen richten zich op zwakke schakels en proberen soms medewerkers om te kopen.’ Hij doelt op politiemol Mark M., die essentiële informatie doorspeelde naar criminelen.

VOORKOMEN

Op de eerdergenoemde notariskantoren zijn na de cyberincidenten de nodige maatregelen getroffen. Bij kandidaat-notaris Wieman wordt nagedacht over de vragen: moet iedereen op kantoor toegang hebben tot alle gebieden op de server? En: moeten we wel helemaal overgaan op digitale akten? Zijn collega’s en hij waren in oktober dolblij dat de papieren akten nog gewoon in de kluis lagen. Notaris Karelsen: ‘Je kunt je zo goed mogelijk beveiligen, maar dit kun je niet voorkomen. Zelfs het Pentagon wordt gehackt, terwijl die beveiliging honderden miljoenen bedraagt. Je zult moeten accepteren dat er soms zal worden ingebroken, ook in de toekomst. Dat neemt niet weg dat elk kantoor zich zo goed mogelijk dient te beschermen.’ ■

Om privacyredenen zijn de namen van notaris Karelsen en kandidaat-notaris Wieman gefingeerd.

Cybercriminaliteit levert criminelen inmiddels meer op dan de ‘gewone’ criminaliteit. Het leidt op jaarbasis tot een schadepost van tien miljard euro. Hiervan wordt 75 procent via hacking weggehaald bij het bedrijfsleven, 15 procent bij de overheid en 10 procent bij de burger. Bedrijfsspionage via hacking is een van de meest voorkomende vormen van schade voor het bedrijfsleven. Daar komt bij dat Nederland voor hackers een aantrekkelijk land is als *stepping stone*. Vanwege de dichte virtuele infrastructuur en goede koppeling komen cybercriminelen betrekkelijk gemakkelijk van het ene netwerk in het andere.

‘Je moet de tijd nemen’

En
verder

‘Het maken van levenstestamenten is echt een specialisme’

Berit Mulder is kandidaat-notaris in Dwingeloo. Zij is gespecialiseerd in estate planning en was bijna vijf jaar geleden medeoprichter van de Stichting Notaris & dementie, die toen al aanbood wat nu levenstestament wordt genoemd. Ook houdt zij zich bezig met de klerkenopleiding.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

‘Komend najaar rondt de laatste lichting klerken de opleiding Notarisklerk af. We gaan dat met een mooi congres rondom de Register Notarisklerk markeren. Door een samenloop van verminderde belangstelling en veranderde eisen aan de beroepsgroep is een einde gekomen aan die opleiding. Die was vooral juridisch van aard, terwijl klerken tegenwoordig ook vaardigheden op het gebied van onder meer communicatie en marketing nodig hebben. Sinds 2011 ben ik voorzitter van het bestuur van de Stichting Opleiding Medewerkers in het Notariaat, de SOMN. In de loop der jaren hebben we de opleiding naar hbo-niveau getrokken. Zelf gaan we geen nieuwe opleiding meer organiseren. De markt is daar op een goede manier op ingesprongen en die initiatieven hebben wij omarmd. De nieuwe opleidingen, waarvan sommige zijn gelieerd aan notariskantoren, zijn uitstekend. Zelf zouden we het zo niet kunnen aanbieden. Wat wij nu doen, is opleidingen accrediteren, opleidingspunten toekennen en een register bijhouden. Wie een opleiding heeft afgerond en aan de bijscholings-eisen voldoet, kan zich Register Notarisklerk noemen. Deze nieuwe titel lanceren wij op het congres in het najaar.’

GESPECIALISEERD

‘We organiseren binnen de SOMN nog wel de introductie cursus van een halfjaar voor notarieel medewerkers, en de secretaresse-opleiding. Verder worden we dus van een opleidingsstichting een accreditatiestichting. Ik ben ervan overtuigd dat het voor de toekomst van het notariaat van wezenlijk belang is dat mensen zich scholen en hun vak bijhouden. Dat geldt voor notarieel medewerkers net zo goed als

voor notarissen en kandidaat-notarissen. De klerk deed van oudsher de leveringen en de hypotheeken, maar tegenwoordig is dat heel divers. Een klerk kan een hoogwaardige en gespecialiseerde medewerker zijn, die in een team juristen werkt.’

AGRARIËRS

‘Ruim zestien jaar werk ik bij notaris Annet Varekamp in Dwingeloo. Daarvoor heb ik bewust bij verschillende soorten kantoren ervaring opgedaan. Zo werkte ik zowel bij een kantoor met een nieuw protocol waar nog niets was en we de kopieermachine nog moesten uitzoeken, als bij een groot kantoor in de Randstad waar ik mij puur met het vak bezighield. Varekamp is agrarisch specialist en zelf ben ik vooral estate planner. In Drenthe zijn veel agrariërs en de gemiddelde leeftijd is hoger dan het Nederlands gemiddelde. Je ziet bij agrariërs vaak een grote verbondenheid met en liefde voor het bedrijf. Wellicht wel meer dan in andere bedrijfstakken.’

DEMENTIE

‘In 2011 hebben wij in samenwerking met de Stichting Dementie Drenthe de website Notaris & dementie gelanceerd. Wij zagen dat er behoefte was aan extra bescherming voor ouderen. Als je zelf tijdig degene aanwijst die je zaken behartigt, houdt je de regie in handen. Samen met drie andere regionale kantoren bieden wij deze begeleiding aan. Zo’n uitgebreide notariële volmacht wordt nu levenstestament genoemd. De landelijke aandacht voor dit product juichen wij toe, want het voorziet duidelijk in een behoefte. Het maken van levenstestamenten is echt een specialisme. Je moet goed de grens van de wilsbekwaamheid kennen. Dat moet altijd, maar met mensen die dementeren,

is het risico natuurlijk groter. Omdat ik heel veel gesprekken voer met mensen die een beginnende vorm van dementie hebben, heb ik er veel oog voor gekregen. Soms voer ik een tweede gesprek, vaak bij de mensen thuis, en zo nodig vraag ik er een gespecialiseerde arts bij. Je moet er tijd in steken. Wij staan inmiddels bekend als een kantoor dat die tijd neemt, en daar zijn we blij mee. Kun je iemand niet helpen omdat de wilsbekwaamheid ontbreekt, dan is dat geen prettige boodschap. Je moet dat zorgvuldig uitleggen. Een “nee” is nu eenmaal confronterend.’

RUNS

‘Ongeveer acht jaar geleden ben ik begonnen met racefietsen. Ik trainde voor de Mont Ventoux, ten behoeve van het Koningin Wilhelmina Fonds. Uiteindelijk konden we de top niet bereiken, want die was op last van de Franse autoriteiten gesloten vanwege het slechte weer. Het was in september, maar het waaide verschrikkelijk en bij het dalen bleken je handen zo koud te zijn dat je haast niet kon remmen. Die top moet ik dus nog doen. Een paar jaar geleden ben ik lid geworden van de Fiets Tour Club Grupetto in Meppel. Inmiddels ben ik voorzitter. Grupetto is de Italiaanse term voor de achtergebleven renners die in een groep rijden. Hier heet dat “de bus”. Zo’n groep kiest een gelijkmatig tempo dat iedereen kan bijhouden, ook zwakkere klimmers en renners met een mindere dag. Dat is het soort solidariteit waar wij naar streven. Vroeger fietste ik drie keer in de week. Nu is dat minder, want ik ga ook zo’n twee keer in de week hardlopen. Ik doe graag mee met lokale runs, zoals die van het Medisch Centrum Dwingeloo, en dan liefst met een grote groep. Soms zijn dat twintig, dertig man. Allemaal in ons bedrijventeam en in een shirt met ‘Varekamp Notariaat’ erop.’ ■

Vier tips voor de beginnende mediator

VMN

Een kwart van de notarissen die een mediationopleiding hebben gevolgd, is huiverig om het geleerde in praktijk te brengen, blijkt uit een enquête van de VMN onder haar leden. Michael Lentze, voorzitter van de Vereniging Mediators in het Notariaat (VMN), geeft een aantal tips om de eerste stap te vergemakkelijken.

| TEKST Peter Steeman

De aarzeling om als notaris de rol van mediator op je te nemen, vindt Lentze begrijpelijk. 'Het duurde bij mij ook een paar jaar. De oorzaak is niet voor iedere notaris hetzelfde. Het heeft voor sommigen te maken met werkdruk. In mijn geval was dat ook zo. Ik had het druk met mijn notariële werk, maar er zat ook wel schroom bij. Je hebt de basisvaardigheden om als mediator aan de slag te gaan, maar je mist de ervaring. Het is toch iets totaal nieuws. Een notaris heeft weliswaar een goede uitgangspositie – je bent immers onpartijdig en gewend met meerdere partijen rond de tafel te zitten –, maar het is toch een ander vak. Vergelijk het maar met je eerste gesprek dat je als kandidaat-notaris met een cliënt voert. Je beschikt over alle kennis, kent de procedures, maar nu moet je het met echte mensen gaan doen. En je hebt een andere rol. Als notaris ben je gewend aan oplaaierende emoties bij echtscheidingen, nalatenschappen of vennoten die ruzie hebben. Het verschil is dat je daarvoor als jurist oplossingen

'Co-mediation is een uitgelezen kans om elkaar beter te maken'

aandraagt. Bij mediation gaat het om het conflict. Hoe hebben mensen gehandeld? En wat is er gezegd? Twee partijen vinden iets van elkaar. Die emoties moet je kanaliseren. Je zorgt ervoor dat ze zelf de oplossing vinden. Daar stapt een notaris heel nadrukkelijk uit zijn comfortzone.'

TIP 1: VERDIEP JE KENNIS

'Toen ik eenmaal de stap had genomen, ben ik eerst een vervolgopleiding tot notariële scheidingsbemiddelaar gaan doen. Ik wilde er gewoon meer vanaf weten. Mediation is de toekomst van het notariaat. Daar kunnen we ons zo mee onderscheiden. Als mediator begeleid je mensen bij het maken van een keuze, bijvoorbeeld bij een scheiding, maar ook bij de consequenties daarvan. Dat vraagt om een investering die verder gaat dan alleen een basisopleiding mediation. Je moet het onderhouden. Bijvoorbeeld met een vaardigheidstraining waarin je als mediator met acteurs oefent.'

TIP 2: PAS JE INTERNE ORGANISATIE AAN

'Hoe is je kantoororganisatie ingericht? Dat is een belangrijk randvoorwaarde voor je succes als mediator. Als notaris weet je hoeveel tijd een afspraak kost. Wanneer een cliënt belt omdat hij zijn huwelijkse voorwaarden wil

bespreken, plan je dat in de agenda als drie kwartier waarna de volgende afspraak volgt. Voor mediation gelden andere regels. De hulpvraag heeft vaak meer urgentie, je moet het dus snel kunnen inplannen. En je moet in het gesprek de tijd kunnen nemen. Voor een mediation reserveer ik daarom drie uur in mijn agenda. Na zo'n gesprek heb ik altijd wel even tijd nodig om weer om te schakelen. Je denkt dus eerder in dagdelen dan in uren. Dat interne verhaal moet je wel oppakken.'

TIP 3: KIJK BIJ EEN ANDER IN DE KEUKEN

'Van collega's kun je veel leren. Vraag aan een mediator van een ander notariskantoor of je als co-mediator aanwezig mag zijn bij een gesprek. Zeker als je net begint, is het prettig om te zien hoe het proces er in de praktijk uitziet. Welke zaken aandacht vragen. Van het vooraf opsturen van de mediationovereenkomst waarin de opdracht en de uitgangspunten zijn geformuleerd tot de tafelopstelling en de begroeting van cliënten. Hoe worden mensen benaderd? Kijk niet alleen bij collega-notarissen-mediators, maar steek ook je licht op bij advocaten of psychologen die mediator zijn. Co-mediation is een uitgelezen kans om elkaar beter te maken.'

TIP 4: SLUIT JE AAN BIJ EEN INTERVISIEGROEP

'Ook via intervisie met vakgenoten deel je ervaringen. De intervisie waarbij gelijkgestemde professionals ervaringen uitwisselen en elkaar van feedback voorzien, is verplicht voor VMN-leden. In intervisiegroepen vind je vaak verschillende type mediators. Je kunt je naast een intervisie met mediators in het notariaat ook opgeven voor een intervisie van het Nederlands Instituut van Psychologen.' ■

VERENIGINGSNIEUWS

EPN

EPN-VOC Congres: De rechtspersoon in de estate planning

De onderwerpen anonimisering, beheer en overdracht van vermogen die tijdens het congres van de EPN en VOC op 16 juni worden besproken, hebben nog meer actualiteitswaarde gekregen na de openbaarmaking van de Panama Papers. Mag alles wat niet verboden is? In *Het Financieele Dagblad* van 14 mei geeft een niet met naam genoemde notaris aan geen ethische dilemma's te hebben. De betreffende notaris kreeg werk van derden, richtte rechtspersonen op, bouwde mee aan fiscale structuren. Bedenklijke transacties? Die zag de betreffende notaris nooit. Wat vindt u? Schrijf u in voor dit congres via www.epn-notaris.nl

NRS

Leden akkoord met reglement kwaliteitseisen

Op 19 mei tijdens de buitengewone ledenvergadering van de NRS is het aangepaste conceptvoorstel van het bestuur voor aanpassing van het reglement kwaliteitseisen goedgekeurd. In dit voorstel is het eerder voorgestelde NRS-examen ingeruild voor een aanpak om de kwaliteit van de leden te verhogen door een grotere actieve betrokkenheid van de leden bij de aangeboden cursusbijeenkomsten en de invoering van een collegiaal overleg registergoedspecialisten (CORS). Het voorstel wordt de komende tijd uitgewerkt in een gewijzigd reglement kwaliteitseisen dat tijdens de algemene ledenvergadering in het najaar aan de leden wordt voorgelegd.

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdag 18 mei

Op 18 mei was er weer een opleidingsdag van Stichting IT-notaris. Op het programma stonden de onderwerpen *smart industry*, meldplicht datalekken en cybersecurity en de blockchain.

Smart industry

Stichting IT-notaris is onlangs formeel *Smart Industry* Ambassadeur geworden. Het initiatief tot de *Smart Industry* Actieagenda komt onder andere van het ministerie van Economische Zaken, VNO-NCW, TNO en de Kamer van Koophandel. Een aantal IT-notarissen heeft al ruime ervaring met het zekerstellen van nieuwe

bezittingen in de wereld van *smart industry*. Voorbeelden zijn het borgen van de knowhow en software van windmolenparken, laboratoria en fabrieken. De IT-notarissen kunnen ook individueel IT-notaris worden om zich nader te profileren en diensten en producten te leveren in zijn of haar regio in deze sector.

Meldplicht datalekken en cybersecurity

Vanaf 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken van toepassing. De Autoriteit Persoonsgegevens kan vanaf nu boetes tot maximaal 820.000 euro opleggen aan organisaties, wanneer deze de Wet bescherming persoonsgegevens overtreden. De meldplicht geldt uiteraard ook voor notarissen en hun cliënten, voor zover deze persoonsgegevens verwerken en er wordt voldaan aan de vereisten in de Wet bescherming persoonsgegevens.

Blockchain

Stichting IT-notaris onderzoekt momenteel de mogelijkheden voor blockchain-toepassingen binnen haar diensten en productenportfolio. Het is in ieder geval wenselijk dat de aangesloten IT-notarissen kennis hebben van het onderwerp. Tijdens de opleidingsdag is een introductie gegeven, waarna de mogelijkheden verder zijn verkend.

VASN

VASN gaat naar de beurs

Dit jaar zal de VASN voor het eerst aanwezig zijn op diverse beurzen op het gebied van land- en tuinbouw. Op deze manier wil het bestuur de vereniging en daarmee de rol van de agri-notaris verder profileren.

Beroepsopleiding VASN

De eisen om lid te worden van de VASN zijn veranderd. Kandidaat(-notarissen), klerken en notarieel medewerkers kunnen lid worden na het volgen van de beroepsopleiding. De opleiding 'Inleiding Agrarisch recht' is onderdeel van de beroepsopleiding geworden. De data voor de beroepsopleiding zijn: 23 juni, 13, 20 en 27 september en 4 en 11 oktober. De beroepsopleiding wordt afgesloten met een mondeling examen. Als u interesse hebt in het volgen van de beroepsopleiding kunt u dat kenbaar maken bij het secretariaat op info@vasn.nl.

CURSUSSEN

EPN

ALV en ledenbijeenkomst 8 september 2016

Grotius Specialisatieopleiding Estate Planning Start september 2016

EPN Beroepsopleiding tot Estate Planner Start september 2016

NRS

Congres

Datum nader te bepalen

Het congres dat gepland stond voor 13 september wordt verplaatst. De nieuwe datum volgt zo spoedig mogelijk.

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdag 16 november

Ook geïnteresseerde (kandidaat-)notarissen, die nog geen IT-notaris zijn, zijn welkom. Aanmelden kan via www.it-notaris.nl/261/ opleidingsdagen of via e-mail naar info@it-notaris.nl.

VMN

Cursus provocatief werken binnen mediation

4 oktober

Door drs. Adelka Vendl, wier bijdrage hierover tijdens het Mediationcongres 2015 goed werd ontvangen. Nadere informatie volgt.

VOC

Congres 'Naar een nieuwe regeling voor de personenvennootschappen'

15 juni

Tijdens dit congres wordt het rapport van de Werkgroep Personenvennootschappen gepresenteerd. Het congres begint om 13.15 uur. VOC-leden krijgen een korting van 15 procent op de deelnameprijs. 4 PE-punten.

Nieuwe compositie met notariële mineur

Na een eerdere aankondiging besloot minister Opstelten van Veiligheid en Justitie op 15 december 2011 het in december 2002 ingediende wetsvoorstel voor modernisering van het personenvennootschapsrecht in te trekken. Dat gebeurde mede op nadrukkelijk verzoek van VNO-NCW en MKB-Nederland die onmiskenbaar bezwaren hadden tegen de verplichte notariële tussenkomst bij de verkrijging van rechtspersoonlijkheid door die vennootschappen. Daarmee waren de openbare vennootschap zonder en met rechtspersoonlijkheid (OV en OVR) en de commanditaire vennootschap zonder en met rechtspersoonlijkheid (CV en CVR) van de baan en behelpen

we ons tot op de dag van vandaag nog steeds met de her en der verspreide wetgeving uit 1838.

PREVIEW

Nu exact vierenhalf jaar later presenteert een werkgroep onder voorzitterschap van collega-notaris Van Olfen tijdens een congres op 15 juni het rapport getiteld: 'Modernisering personenvennootschappen'. (Van Olfen licht het voorstel in dit nummer van *Notariaat Magazine* nader voor u toe.) Als bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) mochten we bij wijze van *disclosed preview* al voor de bekendmaking kennismaken van het rapport. Iets wat we uiteraard enorm op prijs stellen.

NIEUW GELUID

Het zal u niet verbazen dat de kern van de voorgestelde herziening van het personenvennootschapsrecht natuurlijk nog steeds draait om het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid. Zoals de commissie stelt, is dit de beste oplossing voor een efficiënte regeling van de deelname van die vennootschappen aan het rechtsverkeer.

Gezien de eerdere intrekking en de redengeving daarbij, begrijpt u dat ik onmiddellijk ben gaan lezen hoe deze personenvennootschap rechtspersoonlijkheid krijgt. En inderdaad daar stuitte ik op een nieuw geluid...

LICHTERE FORMALITEIT

Gezien het feit dat VNO-NCW betrokken is bij de totstandkoming van het rapport bevreedde dat geluid mij niet. De commissie schrijft: *'Hoewel de notariële tussenkomst onmiskenbare voordelen biedt, meent de werkgroep dat een lichtere formaliteit, zoals de inschrijving in het handelsregister, de voorkeur verdient. Het komt de werkgroep voor*

dat de inschrijving in het handelsregister voor het MKB kostenefficiënter en gemakkelijker is dan de gang naar de notaris.'

In het gehele rapport heb ik niet één enkel ander argument kunnen lezen voor het niet inschakelen van de notaris. Met het 'schrappen' van de notaris is er dus ten opzichte van het ingetrokken ontwerp inderdaad sprake van een nieuw geluid, een dat ik echter niet anders kan kwalificeren dan als dissonant.

KOSTENEFFICIENCY

Dat een niet bewuste of ongeïnteresseerde klant geen oog heeft voor de toegevoegde waarde van de notariële dienst, maar enkel voor zijn kosten casu quo de prijs van die dienst, is op zijn zachtst gezegd frustrerend voor de notaris. Maar als een werkgroep bestaande uit zoveel hoog gekwalificeerde notarissen en overige juristen niet verder komt dan het schrappen van de notaris omwille van kostenefficiency, dan stemt dat mij wel heel droef. In Boek 2 van ons Burgerlijk Wetboek is de notariële tussenkomst een onderdeel van het systeem dat geldt voor de verkrijging van rechtspersoonlijkheid. Het notariaat levert met die tussenkomst een zeer belangrijke bijdrage aan rechtszekerheid, rechtsbescherming en een ordentelijk rechtsverkeer. Wij leveren daarbij adequate en gedegen juridische advisering over het gebruik en de gevolgen van die rechtspersoonlijkheid. Voorts vervult de notaris een belangrijke poortwachtersrol bij de voorkoming van misbruik van rechtspersonen. Een taak die zich op verzoek van politiek en overheid alleen maar uitbreidt. Notariële tussenkomst bij de verkrijging van rechtspersoonlijkheid is dan ook niet meer dan volstrekt logisch en sluit geheel aan bij de systematiek van Boek 2. Onbegrijpelijk waarom men daar dan ook niet voor heeft gekozen. Nog los van het feit dat ik mij niet kan voorstellen dat andere (juridische) dienstverleners die ondernemers zullen bijstaan bij het opstellen van hun samenwerkingsovereenkomsten kostenefficiënter zullen zijn dan notarissen.

DISSONANT

Kortom de werkgroep heeft een mooi muziekstuk gecomponeerd dat ons verlost van de van de hedendaagse werkelijkheid losgezongen archaïsche wetgeving uit 1838. Maar wij als notariaat willen echter zeer graag de helpende hand bieden om de dissonant uit het stuk om te vormen tot een passage van welluidende notariële inbreng. ■

Jef Oomen | VOORZITTER KNB

Ruim 80.000 boekjes Waar zeg ik JA tegen? besteld

Ruim 80.000 bestelde boekjes *Waar zeg ik JA tegen?* en 51.000 bezoekers voor www.wievandedrie.nl. Dit zijn de resultaten van de campagne 'Wie van de drie...' in de eerste vier maanden van 2016. Ook zijn er diverse verzoeken binnengekomen of een notaris uit de regio een lezing wil verzorgen over het levenstestament.

In de eerste vier maanden van 2016 is de campagne 'Wie van de drie...' uitgebreid in de media zichtbaar geweest via radiospots, advertenties en artikelen in ouderenmagazines en *Margriet*. Via Facebook en doelgroepgerichte websites zijn de banners 23 miljoen keer vertoond. Doel van de campagne in 2016 is dat mensen 'het nu echt gaan regelen en niet langer voor zich uitschuiven'. Als hulpmiddel

hierbij wordt de checklist met vragen ter voorbereiding op het levenstestament naar voren geschoven.

50PLUSBEURS

Van 20 tot en met 24 september neemt de KNB samen met notarissen weer deel aan de 50Plus-Beurs met een informatiestand waar bezoekers met hun vragen terecht kunnen. Daarnaast worden dagelijks lezingen verzorgd door notarissen over de onderwerpen testament/erfenis, schenkingen en het levenstestament. Vorig jaar bleek een enorme belangstelling voor het levenstestament bij bezoekers.

Meer informatie: KNB, Annelies van der Laan, a.vanderlaan@knb.nl, 070 3307169

Notariële studenten bezoeken KNB

Woensdag 11 mei brachten ruim vijftien studenten van verschillende notariële studies een bezoek aan het kantoor van de KNB. Doel hiervan is om meer binding te krijgen met universiteiten en notariële studenten en om beter te weten wat er onder hen leeft en wat zij verwachten van het werk in het notariaat.

De studenten kregen presentaties over actuele onderwerpen in het notariaat, zoals de onthullingen in de Panama Papers in relatie tot het UBO-register en de nieuwe meldplicht datalekken. Daarna gingen ze in groepen uiteen om te praten over welke dilemma's er kunnen spelen in de notariële praktijk, zowel kantoor-dilemma's als juridisch inhoudelijke dilemma's. Ook werd er gediscussieerd over thema's als de studie en werken in het notariaat. Het was de eerste keer dat een dergelijke bijeenkomst

werd georganiseerd. De KNB ontvangt jaarlijks al wel de besturen van alle notariële studieverenigingen.

Meer informatie: KNB, Nynke Janssen, n.janssen@knb.nl, 070 3307155

Nieuwe publieksbrochure Een erfenis, wat nu?

De nieuwe publieksbrochure *Een erfenis, wat nu?* staat online. Ook is hij te bestellen via de KNB-webshop. De nieuwe brochure geeft antwoord op vragen die bij de consument leven bij de afwikkeling van een nalatenschap. Het boekje bevat praktische tips waar iemand tijdig aan moet denken en is voorzien van een handige checklist. De vorige brochure stamt uit april 2013. De informatie die daarin staat, is niet fout. De brochure kan dus nog steeds worden gebruikt. De nieuwe versie sluit meer aan bij de beleving van de consument en is niet alleen meer geschreven vanuit de juridische invalshoek.

Meer informatie: KNB, Mirjam Stoelinga,
m.stoelinga@knb.nl, 070 3307168

Update Handleiding Europese verklaring van erfrecht

Op NotarisNet staat een nieuwe versie van de Handleiding Europese verklaring van erfrecht. Er zijn bijvoorbeeld veelgestelde vragen bijgekomen. In de geactualiseerde versie worden vragen beantwoord over het aanhechten van een boedelvolmacht (vraag 12), de aanbeveling alleen een paspoortnummer op te nemen en geen burgerservicenummer in verband met het risico van identiteitsfraude (8.2.2) en het gebruik van het zegel op minuut en gewaarmerkt afschrift (8.4).

SEMINAR

Op 8 september organiseert de KNB een seminar over de Europese Erfrechtverordening, samen met de Duitse en Belgische notarissenorganisaties. Deelnemers kunnen daar praktijkvragen aan de orde stellen.

Meer informatie: KNB, Lineke Minkjan,
l.minkjan@knb.nl, 070 3307214

KNB DilemmApp te downloaden

De KNB heeft 17 mei de DilemmApp gelanceerd. Een applicatie die (kandidaat-)notarissen op een laagdrempelige manier bezig laat zijn met dilemma's en integriteit. Welke keuzes maak je en waarom? Op NotarisNet is een speciale pagina over de DilemmApp te vinden. Hierop staat ook een download-instructie.

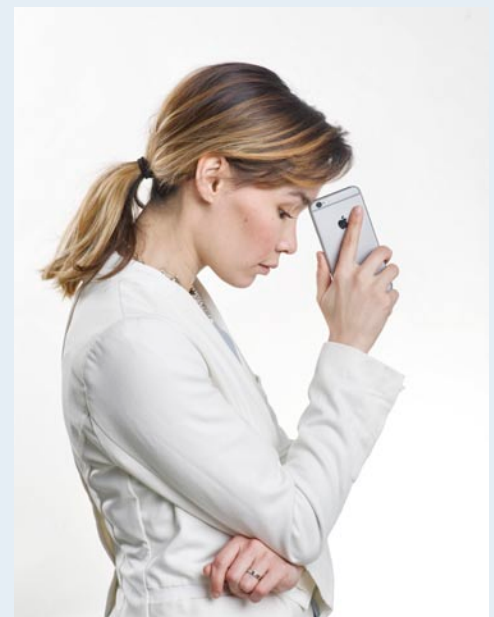
Iedere twee weken ontvangen deelnemers een nieuw dilemma. Via een pushnotificatie worden zij hiervan op de hoogte gebracht. Bij elk dilemma staan vier antwoordopties. Nadat de keuze is gemaakt, wordt meteen zichtbaar hoe collega's over het dilemma denken. Hoeveel (kandidaat-)notarissen kiezen hetzelfde antwoord? Hoe zijn de antwoorden verdeeld? Is er een groepsnorm?

Deelnemers kunnen anoniem een reactie geven op een dilemma en met collega's discussiëren. Een antwoord is niet 'goed' of 'fout'.

ANONIEM DISCUSSIËREN

Deelnemers kunnen anoniem een reactie geven op een dilemma en met collega's discussiëren. Een antwoord is niet 'goed' of 'fout'. Het gaat om de persoonlijke belangenafweging. De app is ontwikkeld voor de beroepsgroep in samenwerking met de NOvA en de NOB. De inlogcode is alleen via Notarisnet te krijgen. De DilemmApp is anoniem.

Meer informatie: KNB, Stella Groenhof,
s.groenhof@knb.nl / dilemmapp@knb.nl,
070 3307143

Wetsvoorstel 'bescherming erfgenamen tegen schulden' aangenomen

Het wetsvoorstel 'bescherming erfgenamen tegen schulden' is donderdag 19 mei aangenomen door de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel regelt dat erfgenamen een erfenis alleen zuiver aanvaarden wanneer zij goederen uit een nalatenschap verkopen of bewaren.

De KNB is voorstander van de beschermingsregeling voor erfgenamen zoals die in het wetsvoorstel staat. Als erfgenamen na zuivere aanvaarding van de nalatenschap een onverwachte schuld tegenkomen, kunnen zij binnen drie maanden naar de kantonrechter gaan om de nalatenschap alsnog beneficiair te aanvaarden. Maar de voorgestelde regeling zal niet alle problemen voor erfgenamen

Dit wetsvoorstel regelt dat erfgenamen een erfenis alleen zuiver aanvaarden, wanneer zij goederen uit een nalatenschap verkopen of bewaren.

oplossen. Dit omdat de meeste schulden van de erflater niet als een onverwachte schuld kunnen worden aangemerkt. Daarom blijft voorlichting belangrijk.

VERPLICHTE PUBLICATIE VERVALT

Als het wetsvoorstel door de Eerste Kamer wordt aangenomen, vervalt ook de verplichte

publicatie in nieuwsbladen van bijvoorbeeld de benoeming van de vereffenaar.

.....
Meer informatie: Madeleine Hillen, juridisch adviseur (extern), 06 21438663
.....

KNB Cursusagenda

20 t/m 29 september 2016

Actualiteiten Familiaal (vermogens)recht en erfrecht, civiel en fiscaal (voor medewerkers)

Deze cursus wordt georganiseerd voor ervaren notariële medewerkers en ervaren klerken. De docent, Wouter Burgerhart, praat u in één cursusdag bij over de actuele ontwikkelingen op het gebied van het familiaal (vermogens) recht en erfrecht. Er zal bovendien veel ruimte worden geboden voor praktijkvragen en -problemen.

13 oktober 2016

Komt een dga bij de notaris

Op deze cursusdag zullen verschillende notariële adviesitems diepgaand en in hun onderlinge verband aan de orde komen, waarbij de fiscaliteit een flink deel van de behandeling in beslag neemt.

9 november 2016

Fiscale actualiteiten

Aan de hand van wetgeving, jurisprudentie, theorie en eventueel korte casusposities biedt de docent praktijkgerichte informatie over een selectie van belangrijke fiscaal juridische actualiteiten.

21 november 2016

Actualiteiten voor de dga, civiel en fiscaal

De docenten bespreken ontwikkelingen in wetgeving, jurisprudentie en onderzoek die voor de advisering van de dga van belang kunnen zijn. Praktijkcasus kunnen eveneens de revue passeren.

24 november 2016

Omzetbelasting onroerende zaken

Behandeling onderwerpen aan de hand van de teksten Wet op de omzetbelasting 1968 en de Wet belastingen van rechtsverkeer in combinatie met praktijkvoorbeelden.

De volgende managementcursussen worden op verschillende data en locaties aangeboden

Financieel management, winst en efficiencyverbetering

Het financieel gezond houden van de eigen praktijk en het kantoor is een belangrijke uitdaging voor veel notarissen. In deze cursus wordt u vertrouwd gemaakt met financiële begrippen en methoden, die u nodig hebt om uw praktijk of afdeling goed te kunnen runnen.

De notaris als leidinggevende

Deze training is bestemd voor de notaris die als leidinggevende (kandidaat-)notarissen of klerken begeleidt en de eigen coachings- en begeleidingsvaardigheden wil verdiepen om beter aan te kunnen sturen.

Persoonlijke effectiviteit/leiderschap

Als (kandidaat-)notaris bent u werkzaam in een dynamische omgeving waarin van alle kanten druk op u wordt uitgeoefend. Dagelijks hebt u te maken met veeleisende cliënten, lastige juridische en bedrijfsmatige kwesties, resulterend in een behoorlijke werkdruk. In deze workshop gaat u aan de slag met de volgende vragen: waar wil ik (als notaris) naar toe, wat zijn mijn sterke kanten en wat zijn mijn valkuilen? Hoe kan ik meer uit mijzelf halen en welke kwaliteiten moet ik daarvoor ontwikkelen?

.....
Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Over KNB en opleidingen.
.....

Behandeling door Geschillencommissie staat procedure bij tuchtrechter niet in de weg

Uitspraak: *deels gegrond zonder oplegging van een maatregel*

Casus

In maart 2011 wendt klager K zich tot notaris N met het verzoek een algehele volmacht op te stellen voor de afwikkeling van de nalatenschap van erfnaamster. N passeert een notariële volmacht waaruit onder andere blijkt dat de volmacht zich beperkt tot het grondgebied van Suriname en Brits Guyana. Van deze volmacht wordt een beëdigde Engelse vertaling gemaakt.

Bij brief van eind 2012 van de Guyanese advocaat van K blijkt dat de volmacht niet voldoet voor Brits Guyana.

In januari 2014 oordeelt de Geschillencommissie Notariaat in een door K tegen N ingediende klacht dat de klacht ongegrond is en schadevergoeding wordt afgewezen, omdat onvoldoende onderbouwd is dat N een verwijt valt te maken.

De klacht

K had N expliciet aangegeven dat de volmacht nodig was voor de afwikkeling van de nalatenschap in Suriname en in Brits Guyana. Klager is tot twee keer toe zonder resultaat met de volmacht afgereisd naar Brits Guyana.

Verder ontbreekt in de Engelse vertaling bepaalde informatie uit de algehele volmacht, zodat deze onbruikbaar is.

Het verweer

K dient niet-ontvankelijk te worden verklaard, omdat de Geschillencommissie Notariaat bindend uitspraak heeft gedaan. Conform de opdracht was de volmacht beperkt tot Suriname en Brits Guyana. Aangezien K niet in staat was een specifiekere opgave te doen van de aard, omvang en ligging van de nalatenschap, heeft N een algehele volmacht opgesteld. Haar onderzoeksplicht reikte vanwege het gebrek aan informatie niet zover dat zij onderzoek moest doen in Brits Guyana. N heeft nog aangeboden een nieuwe volmacht op te stellen. Het probleem is echter dat K ruzie heeft met zijn broer, waardoor het onmogelijk is dat zijn broer klager een volmacht geeft. Dit kan de notaris niet worden verweten.

Het oordeel

N doet beroep op het ne bis in idem-beginsel. De Geschillencommissie

Notariaat is echter een andere instantie dan de kamer voor het notariaat. De kamer beoordeelt of sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen. Dat doet de Geschillencommissie niet. De kamer is dan ook van oordeel dat de behandeling door de Geschillencommissie een behandeling door de kamer niet in de weg staat.

Tijdens de mondelinge behandeling heeft K gesteld dat hij voor Brits Guyana een akte nodig heeft waar de originele handtekeningen van de erfgenamen en de notaris op staan. N kan echter niet aan dit verzoek voldoen. De minuutakte dient onder de notaris te blijven. Als het N meteen duidelijk was geweest dat K een originele akte nodig had gehad, dan had zij de akte in originali kunnen passeren. N had moeten onderzoeken of de volmacht voldeed aan de eisen die in Brits Guyana worden gesteld. Dit heeft zij onvoldoende gedaan. Evenmin heeft zij K hieromtrent geïnformeerd. K heeft nu een volmacht gekregen waar hij niets aan heeft. In zoverre is de klacht gegrond.

Dat de broer van K niet wil meewerken aan een nieuwe volmacht, kan de notaris niet worden verweten. De fout in de vertaling kan de notaris ook niet worden verweten. De kamer acht het in dit geval niet geboden dat N een maatregel wordt opgelegd.

*De notariskamer legt geen maatregel op Kamer voor het notariaat Den Haag, 13 april 2016
ECLI:NL:TNORDHA:2016:12*

Opmerking

Hoewel het gaat om dezelfde zaak is er wel een andere beoordeling door de Geschillencommissie en de kamer voor het notariaat en is er daarom geen sprake van ne bis in idem.

Juist bij een vriendschappelijke relatie met een klant moet de notaris de Belehrung schriftelijk vastleggen

Uitspraak: *gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Klaagster K is in 1981 met E gehuwd onder huwelijksvoorwaarden houdende uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen met een verrekenbeding ten aanzien van overgespaarde inkomsten. In 1996 hebben zij daar een gemeenschap van registergoed van de echtelijke woning en de bestaande

hypothecaire schuld aan toegevoegd. E is bestuurder van de coöperatie C. Begin 2014 raakt E in een zakelijk conflict verwickeld met een schuldeiser die E in privé aansprakelijk stelt.

K en E vragen advies aan makelaar M, die hen verwijst naar N. N, E en de gemachtigde van K zijn allen lid van dezelfde Rotary Club.

In vervolg op een bespreking tussen N, E en K wordt een conceptakte wijziging huwelijksvoorwaarden en verdeling opgesteld door kandidaat-notaris KN. Na nog een bespreking in september passeert N de akte, inhoudende onder andere de toedeling van de woning en hypotheek aan K en uitvoering van het periodieke verrekenbeding.

Begin 2015 zijn E en C veroordeeld tot betaling van een bedrag aan de schuldeiser. E vraagt onder andere aan N: 'Als wij nu C B.V. oprichten en deze de vordering van de tegenpartij erkent, is dan mijn persoonlijke aansprakelijkheid van de baan?'

Voorts vraagt hij N of hij bereid is een besloten vennootschap op te richten, omdat de notaris die daar mee bezig was zijn werkzaamheden voor E had gestaakt. Inmiddels is er executoriaal beslag gelegd op de woning.

N antwoordt dat hij alvast was begonnen met de vennootschap en de bekrachtiging. De advocaat van de schuldeiser roept de nietigheid in van de akte huwelijksvoorwaarden en verdeling wegens paulianeus handelen.

De advocaat van K en E spreekt N aan op zijn advisering en de rechtbank staat K en E toe om N in vrijwaring op te roepen. De verslechterde onderlinge verhouding leidde onder meer tot discussie en hoog oplopende meningsverschillen binnen de Rotary Club. Nadat de voorzitter eind 2015 uitsprak dat het dagelijks bestuur in dit zakelijke geschil geen mening heeft, heeft N in een e-mail de leden van de club op de hoogte gesteld wat in zijn visie de kern is waar het geschil om draait.

De klacht

K verwijt N en KN dat zij een inhoudelijk verkeerd advies hebben gegeven (het advies had moeten zijn het huwelijk te ontbinden), geen informatie te hebben gegeven over de gevolgen van de wijziging van de huwelijksvoorwaarden, dat zij K en E een vrijwaringsverklaring hebben laten tekenen, en dat zij hun geheimhoudingsplicht hebben geschonden door de zaak inhoudelijk te bespreken met de voorzitter van de Rotary Club.

Het oordeel

Aangezien niet gesteld of gebleken is, dat het huwelijk van K en E duurzaam was ontworpen, is de kamer van oordeel dat niet van een notaris mag worden verwacht dat deze zijn cliënt(en) adviseert een huwelijk te doen ontbinden.

Wat betreft de informatieverstrekking begrijpt de kamer dat het voor een notaris in een situatie als deze, waarbij sprake is van een professionele of vriendschappelijke relatie met een cliënt, als meer bezwarend of wellicht 'belerend' kan worden ervaren om een cliënt te wijzen op de rechtsgevolgen en mogelijke risico's van een voorgenomen rechtshandeling, echter juist dan moet de notaris extra alert zijn of hij voldoende zorgvuldigheid betracht bij de wijze waarop hij invulling dient te geven aan de op hem rustende onderzoeks- en informatieplicht. Juist in de hiervoor omschreven omstandigheden had N K en E schriftelijk moeten informeren en/of de aan hen mondeling verstrekte informatie nadien schriftelijk moeten bevestigen. Dit onderdeel is gegrond.

De klacht over schending van de geheimhoudingsplicht is onvoldoende onderbouwd, en daarmee ongegrond.

De notariskamer legt de maatregel berisping aan N en KN op
Kamer voor het notariaat Den Haag,
18 april 2016
(nog) niet gepubliceerd

Opmerking

De notaris en kandidaat-notaris hebben zich uiterst behulpzaam getoond naar hun vrienden, maar hadden juist extra alert moeten zijn op de *Belehrung* en de schriftelijke vastlegging daarvan.

Notaris is 'technisch failliet' maar ziet de ernst niet in: ontzetting uit het ambt

Uitspraak: **gegrond met oplegging van een maatregel**

Casus

N is sinds 2000 als notaris werkzaam. Eind 2012 benoemt de Kamer van Toezicht Amsterdam een stille bewindvoerder die tot eind 2013 helpt met de financiële problemen van N. Klager Bureau Financieel Toezicht (BFT) doet zeer regelmatig onderzoek naar de financiële situatie van N en rapporteert

in 2013 en 2014 een negatieve kantoorliquiditeit en in 2015 ook een negatieve solvabiliteitspositie (een verlies van 65.000 euro). Ook het privévermogen van N is sterk negatief (meer dan 400.000 euro) ten gevolge waarvan ook executoriaal beslag is gelegd op het kantoorpand.

De klacht

N laat de negatieve liquiditeit en solvabiliteit zakelijk en privé voortduren. N heeft de afwikkeling van oudere (boedel)dossiers onvoldoende ter hand genomen. Er zijn ten onrechte betalingen uit boedels verricht en declaraties van N verrekend waar de gerechtigden geen toestemming voor hebben gegeven. Er zijn ten onrechte kosten van een klachtprocedure opgenomen in een declaratie.

Het verweer

Het notariskantoor was tot en met 2014 winstgevend. Er is slechts één oorzaak voor zijn financiële malaise: N heeft in 2006 een woonhuis gekocht dat hij liet restaureren. Door de financiële crisis werden de lasten te hoog en heeft hij het huis met een groot verlies moeten verkopen en is hij met restschulden blijven zitten. Mede door hoge alimentatieverplichtingen kon hij zijn privéopnamen niet verminderen. Dat het kantoor vanaf 2015 verliesgevend geweest is, is volgens N veroorzaakt door drie beslissingen van de kamer voor het notariaat, waardoor hij vanaf augustus 2015 ruim vier maanden geschorst is geweest. Hier heeft de acquisitie en instroom van nieuwe zaken onder te lijden gehad. Mede door de beëindiging van de arbeidscontracten van drie medewerkers hoopt N weer winst te maken in 2016. Wat betreft de achterstallige (boedel)dossiers en de onregelmatigheden met de boedelgelden verwijst N naar zijn medewerkers. Het niet op orde hebben van de administratie ligt aan de mislukte invoering van een nieuw computersysteem.

Het oordeel

Uit de rapportages van BFT blijkt dat er in feite sprake is van een 'technisch faillissement', waarbij er geen zicht op verbetering is. De kans dat N op enig moment niet meer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen, is reëel, waarmee het gevaar dat de notariële onafhankelijkheid verloren gaat geenszins denkbeeldig is. De kamer acht het van groot belang dat de afgelopen jaren getracht is om de problemen met een stille bewindvoerder op te lossen, maar dat dit geen blijvend resultaat heeft gehad;

de situatie is zelfs verslechterd na het einde van de bewindvoering. De ernst van de situatie wordt nog benadrukt door hoge belastingschulden (loonbelasting en BTW). N is voorts eindverantwoordelijk voor de afhandeling van de (boedel)dossiers, echter de klacht over de verrekening van de declaraties is niet gegrond omdat de betreffende kandidaat-notaris in de tuchtzaak daarover geen verwijt kon worden gemaakt.

De kamer overweegt dat aan N sinds 2005 meerdere maatregelen door de tuchtrechter zijn opgelegd en dat N zich onvoldoende bewust lijkt van de ernst van de situatie. Daarmee is het risico dat het handelen en nalaten van N het vertrouwen in het notariaat kan schaden dermate groot, dat de kamer het langer voortzetten van de notariële praktijk door N niet voor haar verantwoording wil nemen.

De notariskamer legt de maatregel ontzetting uit het ambt op
Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 2 mei 2016
(nog) niet gepubliceerd

Opmerking

De notaris heeft van BFT behoorlijk wat tijd gekregen om orde op zaken te stellen. Het is voor cliënten, schuldeisers en personeel te hopen dat dit niet te lang is geweest en een echt faillissement nog kan worden voorkomen.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB (nm@knb.nl)

PERSONALIA

Recent benoemd tot notaris

Hoorn (protocol mr. E.E. von Wolzogen Kühr) **mr. M.J. Hofland**, kandidaat-notaris (2007);
Zwijndrecht (protocol mr. E.J. van Leusden) **mr. C.P. de Kok**, kandidaat-notaris (2002);
Arnhem (nieuwe plaats van vestiging) mevrouw **mr. M. de Waij**, kandidaat-notaris (1996).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

's-Gravenhage (protocol mevrouw mr. M.C. de Gier) m.i.v. datum beëdiging **mr. B.M.A. van Sprundel**;
Zoetermeer (protocol mr. A.J. van der Bijl) m.i.v. datum beëdiging **mr. H.H.K.O. Boon**.

Ontslag in verband met het bereiken van de wettelijke leeftijdsgrens

mr. J.Th.M. Pas, notaris te **Beek**, m.i.v. 1 juni 2016;
mr. D.P. Postma, notaris te **Leeuwarden**, m.i.v. 1 juni 2016.

Eervol ontslag op verzoek

mr. S.W. de Stigter, notaris te **Capelle aan den IJssel**, m.i.v. 16 mei 2016.

Koninklijke onderscheiding

mr. J.A.C. Smits, oud-notaris in **Maasgouw**, Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Bob van Sprundel

Mireille de Waij

Christian de Kok

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie)
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Wilma van Hoeflaken, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Peter Steeman, Jolanda aan de Stegge, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Mariska Dalmijn-Verkooijen, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Nora van Oostrom-Streep, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers, Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie:
Sdu Mediasales, Martine Aspeslagh
telefoon: 070 378 0562
e-mail: maspeslagh@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
wet en wetenschap

RUIMTE VOOR DE NOTARIS IN DE DIGITALE WERELD

“Aon Professional Services adviseert u bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uw risico’s. **Digitalisering** van de maatschappij, het notariaat inclusief, maakt aandacht voor **cyber risico’s** onvermijdelijk. Wij bieden u een optimale **oplossing** toegespitst op uw branche. Zo behoudt u de ruimte om te ondernemen met een solide basis.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie op: www.aon.nl/cyber en www.professionalservices.nl.
Voor persoonlijk advies, neem contact op met Aon Professional Services, tel. **020-4305271**.”

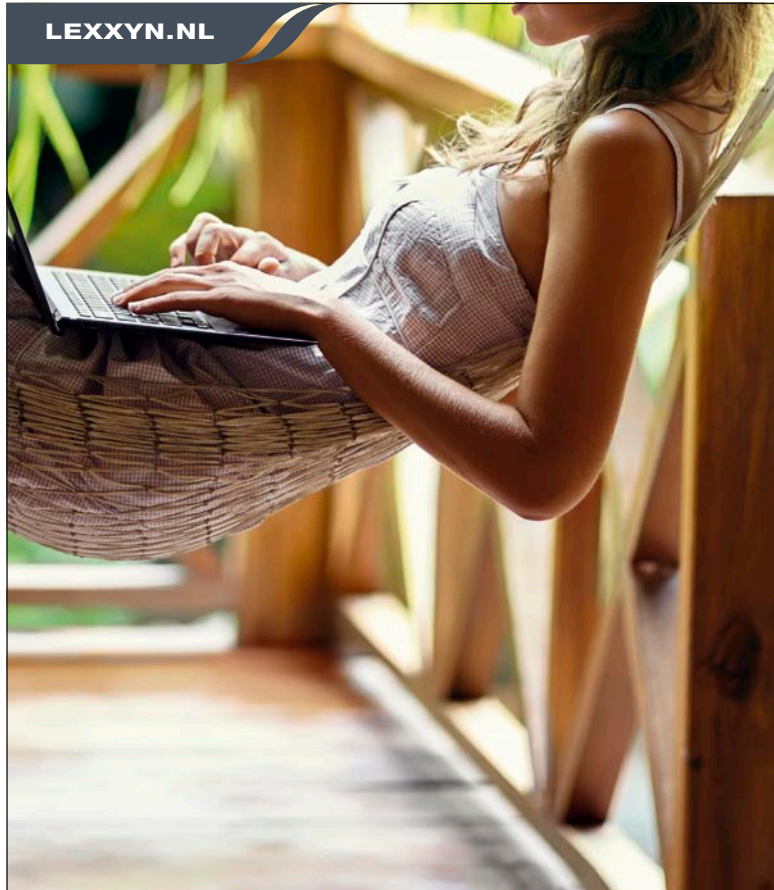
Slimme software voor de notariële praktijk...

Werken met NEXTassyst van Devoon is een verademing voor notarissen en hun team. Het systeem importeert gegevens uit externe bronnen en automatiseert steeds meer werkzaamheden. Zo levert uw kantoor snel en efficiënt méér kwaliteit tegen minder kosten.

www.devoon.nl

Devoon BV | Reeuwijkse Poort 305b | 2811 NV Reeuwijk
Telefoon 0182-39 99 94 | info@devoon.nl

ict concept.

...veilig overal en altijd online bereikbaar

Met de cloud-diensten van ICT Concept hebt u met een paar klikken veilig toegang tot uw complete systeem. Zo kunt u NEXTassyst altijd en overal gebruiken. En als Lexxyn Groep Partner van Devoon voelen wij ons nét zo verantwoordelijk voor uw succes.

T 088 002 84 82
www.ict-concept.nl

Amersfoort Amsterdam Eindhoven
Joure Oosterhout Rotterdam